

C-72-32

LICENTIATVS
PAVLVS DE MAQVEDA
CASTELLANO IN SALMANTICENSE
ACADEMIA SCIENTIARVM OMNIVM
altrice Iuri; Cafareci professor, & Saltiniiani
Codicis institutione Cathedrae moderator,
CLARISSIMIS ATQVE
dilectissimis I. V. S. D. C.

COMMENTARIA HÆC LI. PRIVI.
legia 16. ff de privilegijs creditorum, in quibus omnes
fere huius tituli leges declarantur, & omniuersa con-
cursus creditorum materia, tam in Scholasticis dispu-
tationibus, quam in forensibus controversijs summe utilis
& assidua, elucidatur: praxisque proponitur, qua faci-
le in ea possit sententia ordinari.



SALMANTICÆ

Exudebat Didacus à Cussio,
Anno Domini M.DC.VI.

11871805

400846

2

3

IP

3

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

LICENTIATVS
PAVLVS DE MAQVEDA
CASTELLANO IN SALMANTICENSE
ACADEMIA SCIENTIARVM OMNIVM
altrice Iuris Cæsarei professor, & Latiniiani
moderat^r Codicis institutione Cathedrae
CLARISSIMIS ATQVE
dilectissimis I. V. S. D. C.

COMMENTARIA HÆC LI PRIVI-
legia 16. ff. de privilegijs creditorum, in quibus omnes
fere huius tituli leges declarantur, & omniuera con-
cursus creditorum materia, tam in Scholasticis, dispu-
tationibus, qua in forensibus controversijs summe viriles
& assidua, elucidatur: praxisque proponitur, qua faci-
le in ea possit sententia ordinari.



SALMANTICÆ

Exudebat Didacus à Cussio,
Anno Domini M.DC.VI.

11871805

HE Visto, esta repeticion del Licenciado Paulo de Maqueda Castellano Cathedratico de Codigo desta Vniuersidad, sobre la ley Priuilegia 16. ff. de priuilegijs creditorum, y me parece muy docta, y de mucha erudicion, y muy digna de salir á luz, y que se imprima, para el apropuechamiento de los estudiantes, y lo firme en Salamanca en 18. de Diciembre de 1616.

El Doctor Joan de Valboa;

NOS Los prouisores de la Ciudad, y Obispado de Salamanca, sede vacante, &c. Por la presente, damos licencia a qualquier imprevisor desta Ciudad, para que pueda imprimir la lectura, y repeticion que el Licenciado Paulo de Maqueda Castellano Cathedratico de Codigo en esta Vniuersidad de Salamanca, ha hecho sobre el texto en la ley priuilegia 16. ff. de priuilegijs creditorum, por quanto esta vista, y es digna de salir á luz. Fecho en Salamanca en veinte dias del mes de Diciembre del año del Señor de 1616.

El Doctor D. Rodrigo
de Narvaez.

Por su mandado de los Prouisores de Salamanca.

Juan Rodriguez.

CLA-

CLARISSIMIS I. V. S. LI-
centiatus Paulus de Maqueda
Castellano.



VM Meus invos amor, clarissimi, & amantissimi auditores, tantus fuerit, quantus praterita mea & vitarationes demonstrarunt: cum nulli pepercere labori, sed vestris semper utilitatibus inseruens ala crifronte me vobis exhibuerim, denegare non posui, quod instantius postulaftis, et commentaria bac, qua tanto vestram omnium concursu in extraordinaria praelectione dictauit, in publicum ederem, typisque mandarem: nec terruit labor, quominus id perficerem. Scitis me tempus omne in libris euoluendis conterere, dum vobis duabus praelectionibus inseruio, & pluribus alijs de iure interrogantibus satisfaciò. Et ut eleganter Casiodorus wario. i.e. 24. labore non refutit, qui virtutis gloria concupiscit: latet enim, sub otio laudabilis fortitudo, & dum se probandi non habet spatium, occultat est lux tot ameritorum. Nec terruerunt etiam, ut editionem hanc detrectarem malevolorum dicta, à quibus, ut Diuus Hieronymus in Isaiam, nemo est tutus, dum stimulante inuidia, quod conse qui non valent despiciunt, nam à timore hoc duo me separare potuerunt, & quod considerarem quanta praceptorum nostrorum, & doctissimum hominum approbatione, quantoque vestrum omnium applausu commentaria nostra ad I. Barbarius 3. ff. de offi. pratoris, recepta sunt, & quod bac vobis dicata, sub clypeo maiestatis vestra satis sunt tutæ, ea de-

A 2 fendi-

fendito, & me dum majora paro, solita benignitate refici-
re, valete fælices.

PETRVS DE ZAMORA
Hurtado, in laudem Pauli de Maqueda
Castellano, sui præceptoris.

Qualiter auricomus radianti lampade Titan
Inter claram nimis sydera in orbe nitet:
Qualiter in spinis lylue stribus, aurea, flores
Nectareos oculis lilia cana ferunt:
Haud aliter pulchra super hac, pulcherrima, lege
Scripta tua in reliquis, docte Maqueda, nesciunt.
Candida sunt adeo uil mirum, fertile namque
Ingenium vigili sape labore colis.
Da precor ista typis, rogat studiosus iumentus;
Da lucem tenebris, da precoris ta typis;
Si tibi dignus bonus, cingat tua tempora laurus;
Sertaparent omnes, si tibi dignus bonus.



PAV-

Pag. 5.

PAVLVS LIBRO
SINGVLARI RE

gularum.

Vidu Xamarreruz, in diecat p. 12. 19. 20. 21.

PRIVILEGIA NON EX TEMPORE
astimantur, sed ex causa: et si eiusdem tituli fue-
runt, concurrunt, licet diuersitates tem-
poris in his fuerint.

RERVM SVMMÆ.

1. Materia huius legis amplissima, & vtilissima.
2. Debitorum, qui ad sunt quomodo compellantur satisfacere creditoribus.
3. Et qualiter contra eos procedatur quando abs sume. vel quando frater dationis causa latitant, & n. 4.
5. Verbum hoc privilegium, qualiter accipiatur in presenti.
6. Privilegij diffinitio.
7. Privilegia an interrogari debeant vel possint, & quando & n. 8.
9. Privilegium aut est personale, aut reale, speciale, aut generale, & num. 10.
11. Privilegia in creditorum concur-
sa, non ex tempore, sed ex causa es-
timantur.
12. Qui prior est tempore, potior est in re, & n. 11.
13. Disiitius huius materia.
14. Inter reliquias actiones privilegi-
riae funeralia primum locum ob-
tinet.
15. Funeralia de personali, & unde
de oritur, & cui detur, n. 22.
16. Quisito difficultas funeralia pre-
feretur hypotecariis creditoriibus,
racitis, & utrum expressis, & 18.
17. L. 30. 7. asini interpretatur, & n. 21.
19. Morenorum corpora an posint de-
tineri quo usq; creditoribus satisfiat.
20. L. eos q. C. qui potiores interpre-
tatur.
23. Sumptibus funeralium impostummo-
dus, & num. 24.
25. Depositi causa privilegio priuile-
tis gaudeat.
26. Conciliatur iuria in l. si hominem
7. 5. quoties ff. depositi, & l. si ren-
tri 8. 5. in bonis hoc sit, & n. 28.
27. Deponens sive deposita extat em-
nibus prefertur, & limita, si sub ipsa
ris depositi, n. 29.
30. Spousa, que dotem dedit inter
privilegiarios est.
31. Res publica inter personales pri-
uilegios connumeratur, & quan-
do inter hypothecarios n. 33.
32. L. Antiochenium 21. hoc titu. in-
telligitur, & illustratur.
34. Qui in nauem extruendam pecu-
niam creditur privilegium habet.
35. Et qui pecuniam dedit, ut ad pri-
uilegiarios petuerit.
36. Regula proponuntur, quibus co-
nocatur qualiter priuilegiariorum
se habenda ratio, & n. 37. & 38.
39. Chyropotabij creditores, qui &
qualiter admittantur.
40. Textus difficultis in l. in operis 29.
ff. locali interpretatur, & n. 41.
42. Hypotecarij creditorecs recēsentur.

A 3

+ 3. Ma

*sic sententia ordinarii in materia
concursus creditorum.*



praxi. 1. tom. 1. partis. cap. vnico per totum, ut affecti veniant respondi, custodire causas, & vi pignus habere incipiunt; crediores, in eorum honorum possessionem mituntur, ut in titulo supra, quibus ex causis in possessionem eatur. Donelus li. 2. 3. comment. c. 13. ubi Osvaldus in notatis lit. Galios refert. ¶ Quod si fraudandorum creditorum causa eos latitare apparuerit, nec boni viri arbitrii defendatur predicta bona venduntur, vel iudicis autoritate, ab eisdem creditoribus possidentur, ut in titulo supra de bonis auctoritate, iudi. possiden. late. Rebuss. in tractatu de preconijs, & licitatio. Colerus de process. 3. p. c. 4. n. 7. Heringius de fiduciis. ca. 6. n. 18. Scobas de Ratio. c. 16. Gama de c. 40. & 9. 9. Donelus ubi sup. c. 1. ubi Osvaldus. litt. A verum cum bona distrahantur, aut ex voluntate debitorum, qui ea creditoribus possunt, aut auctoritate iudicis, quia fraudationis causa debitores latitant, solent quotidie inter eosdem creditoribus controveneri, et oriri, qui reliquias sicut preferendi, in quo concursum, quid obseruantur, qualiterque eorum priuilegia debeant retinari. doctissimus I. C. Paulus in presenti appetit, & licet plerique existimant, neque I. hanc nec reliquias, que sub hoc titulo continentur, separandas, non esse a titulo superiori de bonis, iudicio. iudicis poss. iuxta editionem pandectarum Florentinorum consentiunt. Gothfridus, & Broletius in notis ad easdem Viesem. in paratilla, adhuc sit. Ant. August. li. 3. emen. c. 1. receptam, & separatam praelectionem sequendam. in his iudicis.

¶ Ulterius ad evidenter eorum, que specialiter de unius cuiusque creditoris priuilegio examinanda sunt praeoscendum est. priuilegium in presenti nihil aliud esse quam praerogativum, quia quis in exactione rei aut quantitate sibi debitis reliquias creditoribus praefertur, eorum interim solutione dilata, ut colligatur, ex l. 1. sp. 7. ff. de iure doti. l. fiscus 6. l. quod placit. 37. ff. de iure fisci. l. simile 10 ff. ad Municipia. la. suis 12. C. qui potiores, in qua significacione priuilegium habere fisicum dicimus, in titulo C. de priuilegio fisci. Dorem in titulo C. de priuilegio dotis, creditoribus; in l. 1. tuth sequentiibus supra hoc titulo, docent. Cuia, in paratilla ad titulum C. de priuilegio fisci. Horocleius, in l. iura n. 3. ff. de legibus Reburdis, ad l. 1. tabul. c. 2. in h. Scardus verbo, priuilegium. Estque conuenientissima appellatio hec, nam priuilegium antiquo verbo quasi priuata lex dicitur, veteres enim, plus, dixerunt; quod nos singula dicimus, hoc est Brigalis & priuatis concessa c. priuilegia 3. dist. c. Abbat. 15. His igitur, de verbis sign. Scardus ubi super Eguinari, in l. 1. versi. nam quodammodo.

- 43 Mulieri, utrum aliqua actio pro recuperanda dote soluto matrimonio competat, & quia usque ad 48.
- 49 Conciliatur iura in l. in rebus 30. C. de iure dotti. & l. a. fida. 12. C. qui potiores, & n. 50.
- 51 Vexata questio, utrum mulier pro dote omnibus anterioribus creditibus preferatur declaratur, & quid de iure Regis usque ad n. 66.
- 53 Lex nemini auferius propria contentiouse quasitum, & 62.
- 54 L. 2. C. de priuilegio, & n. 63.
- 55 L. ubi adhuc 29. C. de iure dotti, declaratur, & n. 64.
- L. 2. C. de primipilo li. 2. intelligitur, & n. 65 ubi de causa priuilegiorum.
- 59 Si vinco vincentem te, à fortiori evincam te.
- 67 Mulier an preferatur ceteris, & preferatur fisco anteriori, & quid de iure nouiori, n. 68.
- 69 Et quid si eadem die fisci, & mulier, si confessum instrumentum omnis causa erit prior.
- 70 Mulier an preferatur anterioribus in rebus quasitum postquam dominum mariti dedit.
- 71 A quo tempore mulieri competit hypotheca.
- 72 Dotis numeratio an probetur per solam confessionem mariti.
- 73 Fiscus inter alia priuilegia habet has hypothecas in bonis debitoris.
- 74 Fiscus preferatur in bonis quasitum per debitorem post obligationem, cum eo contractam, & num. 76. & quid inter annos prisacatos obseruerit. Vide n. 79.
- 75 Conciliatur iura in l. ff. qui potiores, & in l. si quis 28. ff. de iure fisci, usque ad n. 78.
- 80 Fiscus hodie preferatur anterioribus tacitis.
- 81 Questio, an id procedat etiam in obligationibus, que ex delicto di-
- manant, & n. 82. & 83.
- 84 Qui in restituione alicuius alicuius mutauit in eadem re restituta hypothecam, & priuilegium habet & n. 86. & 87.
- 85 L. interdum 5. ff. qui potiores interpretatur.
- 88 Papillus, & minor habent priuilegium, & hypothecam in bonis tutoris, vel curatoris, & a quo tempore 30.
- 89 Tutor, qui contra fidem administravit, infamia notatur.
- 91 Filius in bonis partis habet priuilegium, & hypothecam pro fraudulenta administratione bonorum raduenteriorum.
- 92 Ide ecclesia competit in bonis sui administratoris.
- 93 Idem Principi in bonis, earum, qui consenserit & pro collectis.
- 94 Idem Ecclesia pro exactione decimorum.
- 95 Idem pensionario in fructibus praebenda pro recuperanda pensione.
- 96 Idem domino in fructibus fundi pro pensione, & in eis omnibus preferatur 97.
- 98 Idem domino Urbanii prædicti, in rebus inuestitis pro pensione, & deterior rationibus rei.
- 99 Legataria pro consequendo legato habet hypothecam.
- 100 Regali proponitur, qualiter concurrent hypothecarii cum ampliationibus, & limitationibus, usque ad n. 115.
- 102 L. 2. C. de pigno, declaratur.
- 103 In conditionalis emptione, quando plures Gabellarii fuerint, cui soluenda gabella.
- 107 In obligatione in diem, an ante diem, quis agere posse.
- 108 Conciliatur iura, in l. 3. C. ut in poss. lega, & l. cum datus 92. ff. de iure doti, auctoribus.
- 116 Praxis proponitur, qua facile pos-

do his de constit. princ. Gellius 10. nocte Att. 120. ¶ Quod descendat eiusdem privilegij definitio et aditum à l'auto in lito singulare 16. d. de legibus dum auctoritate ipsius privilegij quod proprius aliquam utiliterem subventionem obstat etiam introductum est. dicitur priuilegij 3. dicti regia 1. cit. 1. 8. p. 3. ab ipso utili et quidem quicquid de lege, que de auctoritate ipsius est, auctoritate Rey apartadatur. Et auctoritate ipsius una para facere bens et mercans, vbi Gregorius gl. 1. Belapertica, in repetitio libentificium, sive de constitutis principiis, visum s. priuilegiis a beneficio canquam speciem gestare. Differet elegantia demonstrativa, Medicis et diffinitio c. 17. Colerius doctoress. 1. p. 6. 4. hu. 1. Autem in capitulo proposito 1. p. 6. 4. hu. 1. Autem in capitulo proposito 1. p. 6. 4. hu. 1. Autem in capitulo proposito 1. p. 6. 4. hu. 1. Nec ita quin usus hoc singulariter, quod aliquis in exactiōne sui debiti, alii preteritur, vobis video debet, ex eo quod iura, non in singulari personae, sed generaliter sunt transversalia iura. Et de legibus, ob quod debet utraliusque statutū fuisse priuilegium alicui indulgeretur, his verbis. Priuilegia in iugantibus, quod & probat Aristoteles politico. 1. 8. Ethicus 7. & Plato 6. de legibus. Eleganter Cicero in oratione pro domo, veterat, quia iuste leges sacre, octam 1. iusta leges priuilegia bona habent interrogatis quoniam priuilegia nostra unquam nulli debitib. et crudelit. vniuersitatis potest. Quidam licet id verisimiliter posset que compotari extrahit à Magno Basilio. Chrysostomo Platone Luiu. & alijs relatis. Striancas 4. de rep. ca. 7. Sc. a Demotheo in oratione contra Midiam, & contra Aristocratem, omnis eruditus à Rebardo. d.c. 1. dicēdā est quod cum leges in vniuersitatem ferantur, nec omnibus provaris circumstantis conuenire possunt exparte decessari solite mutantur. Causa latit. ex circumstantiā incidente possint, si que homines se se offere, ut merito eis priuilegia Principes denegare non possint, ad quod forte respiciens Capo apud Liuili, nulla lex sit, satis commoda omnibus est. sic Cicerio ob singularē artis peritiam ab exitio fuit reuocatus, & Modestinus in 1. ad bestias 31. s. de potiss. ita ait, sed si eius roboris, vel artificij finis, ut digno populo Romano exhiberi possit principem confidere debet ex quo textu Dinus relatus à Gotofre. ibi, aut se mortis veniam imperiisse eidam Fabro ob artis sua peritiam, cui alioqui manus exstatuō erat amputanda, facit Glossa celebris verbo, ob meritum in §. sed & quod Principiū institut. de iure naturali recepta, ut constat ex Fabro. Portio, & Platea ibi, facit etiam, quod de mutatione legum pro tempore

rum soribus, & perfonarum ratione. Et auctoritate Sextus Cecilius apud Gellium, l. 9. cap. 20. Et quod de priuilegio Posthumio, & Fabricio praestito Antonius Sylitus resert, ad Iustitiae Romanorum, est. et pagina: mihi, eis, & goodet Symaco, & Porcius, referit, & more collio accurate cogitetur. Doctor Iohannes de dolorario liquidu de iustitia in partie: c. 5. Couar. i. teso. l. 19. 19. Plaut. iude de iustitia c. 3. n. 1. Claresq. 5. fin. q. 6. n. 16.

¶ Vnde veteres legislatores, simul cum eis legis, singulariter induxerunt, quippe qui eum verius causa sit aquaria, & naturalis ratio merita ab eodem fonte, & lex & priuilegium etiam hanc, ut ex eadem legi 12. statutū fuisse priuilegium alicui indulgeretur, his verbis. Priuilegia in iugantibus, quod & probat Aristoteles politico. 1. 8. Ethicus 7. & Plato 6. de legibus. Eleganter Cicero in oratione pro domo, veterat, quia iuste leges sacre, octam 1. iusta leges priuilegia bona habent interrogatis quoniam priuilegia nostra unquam nulli debitib. et crudelit. vniuersitatis potest. Quidam licet id verisimiliter posset que compotari extrahit à Magno Basilio. Chrysostomo Platone Luiu. & alijs relatis. Striancas 4. de rep. ca. 7. Sc. a Demotheo in oratione contra Midiam, & contra Aristocratem, omnis eruditus à Rebardo. d.c. 1. dicēdā est quod cum leges in vniuersitatem ferantur, nec omnibus provaris circumstantis conuenire possunt exparte decessari solite mutantur. Causa latit. ex circumstantiā incidente possint, si que homines se se offere, ut merito eis priuilegia Principes denegare non possint, ad quod forte respiciens Capo apud Liuili, nulla lex sit, satis commoda omnibus est. sic Cicerio ob singularē artis peritiam ab exitio fuit reuocatus, & Modestinus in 1. ad bestias 31. s. de potiss. ita ait, sed si eius roboris, vel artificij finis, ut digno populo Romano exhiberi possit principem confidere debet ex quo textu Dinus relatus à Gotofre. ibi, aut se mortis veniam imperiisse eidam Fabro ob artis sua peritiam, cui alioqui manus exstatuō erat amputanda, facit Glossa celebris verbo, ob meritum in §. sed & quod Principiū institut. de iure naturali recepta, ut constat ex Fabro. Portio, & Platea ibi, facit etiam, quod de mutatione legum pro tempore

tur l. 5. s. permititur usq. de aqua quoti & aest. l. 1. etat 3. h. rebus l. forna 4. h. quanquam si de centibus Brix. in l. patr. 6. n. 5. h. de seruitu. legat Gregorius glo. 3. per te sum ibi in l. 9. cit. 7. p. 5. Loco, quando alicui ciuitati, vel villa conceditur d. §. quanquam docent Decius in d. lio omnibus n. 15. Gregor. vbi sup. Causa priuilegij dicitur dari, veluti cum conceditur causa deposito, vel pecunia praesertim in refactionem domus d. l. in omnibus vbi glo. 4. & ibi Decius n. 14. d. l. priuilegia de re. iur. Alia tandem priuilegia actionibus, quae refulsa ex obligationibus conceunduntur, & si obligatio est personalis, & ei priuilegium tribuitur dicitur personale, si reales reali iudicatur, vbi Rimap. in presenti no. 1. proleguntur. Dinus in regula priuilegij de re. iur. in 6. Felicianus in tract. de cen. li. 3. c. 5. hu. 3. Colerius de proceſ. 1. p. c. 4. num. 16. Mena primo vari. q. 6. art. 3. num. 1.

¶ His prehabitis, & in modum cuiusdam priuilegiorum precognitis Paulus l. C. suffultus, in presenti docet priuilegia creditoribus (hoc est ijs, quibus ex quamcumque actione, vel persecutione iure Civili, vel honorario pure, vel in diem, vel sub condicione debet dura tame perpetua exceptio ne, submoueri non possit) l. cui 4. n. inde de obli. & a. & creditoribus 10. de verb. sign. vbi Aelius. & Reb. Bæga de iacop. debitor in principio, pro debitis suis recuperandis. concessit, & eis speciale, veluti, cum persona in priuilegio tantum comprehensa, comperit l. in omnibus 6. 9. l. priuilegia 17. h. de iuris. Princeps 31. h. de legibus. 5. sed & quod Principiū institut. de iure naturali, aut generale, veluti, quod alicui generi personarum commune sit, ut concilium pupillis viduis non alibi, quam in sua prouincia conuenienter l. vni. C. quando imperator inter pupi. late. Coua. unico. practic. c. 7. Doctoribus & nobilibus personis, ne conuentiantur vltra, quam facere possint, & ne pro debito cuiuslibet carceri detrudantur l. miles. 6. vbi glossa verbo facere l. sunt qui. 6. 1. item miles 18. h. de iudical. medicos 6. C. de professoriis, & medicis li. 10. Garcia in tractatu de nobilitate glo. 1. n. 9. Bæga in tracta de inope debitore c. 16. Paz in praxi 10. 11. p. hu. 44. mulieribus, qui iuuantur in suis intercessiōnibus l. 1. cum sequentib. & C. ad Velleia. Gomecius 1. 10. et 13. n. 16. alijs familiis l. 1. h. ad Macedo. late. Donelus 1. 2. comeñ. c. 24. scholasticis authentice habita. C. ne filii pro patre Horatius de priuilegijs schol. priuilegio 16. Iacobus Benetus de priuilegijs l. C. 1. priuilegio 16. n. 5.

¶ Rei priuilegium concessum reale dici-

ris creditoribus competunt, si. neratim pri-
mum locum obtineret. Et enim funeris causa apud omnes gentes summa cura, & religio-
nem fuit semper, que defunctorum me-
moria libet interire noluerunt, sed eos
vuln. legat Gregorius glo. 3. per te sum ibi
in l. 9. cit. 7. p. 5. Loco, quando alicui ciuitati,
vel villa conceditur d. §. quanquam docent
Decius in d. lio omnibus n. 15. Gregor. vbi
sup. Causa priuilegij dicitur dari, veluti
cum conceditur causa deposito, vel pecunia
praesertim in refactionem domus d. l. in omni-
bus vbi glo. 4. & ibi Decius n. 14. d. l. priuile-
gia de re. iur. Alia tandem priuilegia actionibus,
quae refulsa ex obligationibus conce-
duntur, & si obligatio est personalis, & ei pri-
uilegium tribuitur dicitur personale, si re-
ales reali iudicatur, vbi Rimap. in pre-
sentis no. 1. proleguntur. Dinus in regula pri-
uilegij de re. iur. in 6. Felicianus in tract.
de cen. li. 3. c. 5. hu. 3. Colerius de proceſ. 1.
p. c. 4. num. 16. Mena primo vari. q. 6. art. 3.
num. 1.

¶ His prehabitis, & in modum cuiusdam priuilegiorum precognitis Paulus l. C. suffultus, in presenti docet priuilegia creditoribus (hoc est ijs, quibus ex quamcumque actione, vel persecutione iure Civili, vel honorario pure, vel in diem, vel sub condicione debet dura tame perpetua exceptio ne, submoueri non possit) l. cui 4. n. inde de obli. & a. & creditoribus 10. de verb. sign. vbi Aelius. & Reb. Bæga de iacop. debitor in principio, pro debitis suis recuperandis. concessit, & eis speciale, veluti, cum persona in priuilegio tantum comprehensa, comperit l. in omnibus 6. 9. l. priuilegia 17. h. de iuris. Princeps 31. h. de legibus. 5. sed & quod Principiū institut. de iure naturali, aut generale, veluti, quod alicui generi personarum commune sit, ut concilium pupillis viduis non alibi, quam in sua prouincia conuenienter l. vni. C. quando imperator inter pupi. late. Coua. unico. practic. c. 7. Doctoribus & nobilibus personis, ne conuentiantur vltra, quam facere possint, & ne pro debito cuiuslibet carceri detrudantur l. miles. 6. vbi glossa verbo facere l. sunt qui. 6. 1. item miles 18. h. de iudical. medicos 6. C. de professoriis, & medicis li. 10. Garcia in tractatu de nobilitate glo. 1. n. 9. Bæga in tracta de inope debitore c. 16. Paz in praxi 10. 11. p. hu. 44. mulieribus, qui iuuantur in suis intercessiōnibus l. 1. cum sequentib. & C. ad Velleia. Gomecius 1. 10. et 13. n. 16. alijs familiis l. 1. h. ad Macedo. late. Donelus 1. 2. comeñ. c. 24. scholasticis authentice habita. C. ne filii pro patre Horatius de priuilegijs schol. priuilegio 16. Iacobus Benetus de priuilegijs l. C. 1. priuilegio 16. n. 5.

¶ Rei priuilegium concessum reale dici-

questiones

questiones

cam habent adhuc sub iudice lis est. Dum plures negant, morti decisione textus, in l. Eos c. qui potiores, vbi creditores habent reales hypothecas omnibus alijs creditoribus priuilegiarijs, personalis tantum actiones habentibus preferuntur, & licet textus ille, in ratiis limitetur per textum in d. 6. t. quoad expressos, eius decisio obseruanda videtur ex eo quod & si lex suum ratiis creditoribus hypothecatis auxilium de neget in concurso funeraliæ, non debuit nec potuit ius hypothecæ expressæ propria pactione quæstum creditoribus auferre argumentum textus in Auctent. de nos alienis rebus ecclesiæ s. quia vero verisimile veris oportet colla. 2. t. Vterius pars haec probari videtur ex textu in l. 30. Tauri que est l. 3. tit. 6. lib. 5. compila. vbi præcipitur quod impensæ funeralis non ex corpore hereditatis, sed tantum ex quinto bonorum de ductâ, si ergo deducuntur ex quinta parte bonorum & bona non dicuntur nisi dedictio ære alieno, l. sub signatum 39. s. bona si de ver. sig. cosequuntur est affirmare omnia defuncti debita funeralis impensæ præcedere, docent. Accur. l. impensa 45. ff. de religiosis. Ripau presenti n. 48. Nouelus intrat. d. dote 10. part. limita. 9. Medi. latrac. de sepulcris c. 1. q. 5. num. 71. Conanus 4. comment. c. 17. num. 15. Negulan. depig. no. 2. membro. 3. parte num. 28. Matien. in d. l. 1. 3. glossa. 3.

18 t. Ceterum contraria sententia & verior s. religioni, & æquitati magis consona est, pro qua facit textus in d. impensa 45. ff. de religiosis, ibi Semper, ut omne creditum sollet præcedere, que verba cum generaliter quodcumque creditum comprehendunt argumentum legi. l. versiculo & generaliter cum similibus si. de legatis. præstan. docet glossa celebris verbo in funus in l. fin. 6. in computatione C. delire delibe. idque expresse confirmavit regia lex 30. tit. 13. part. 5. ibi maguer esset debofuisse postrimo antes deus ser pagado, que oto q. usque factio el muerto en su vida, vbi Gregorius glossa 6. Ripa sibi parum colitans intratrua de peste c. de rem. præseruatiuis cōtra pestē n. 1 33. Dueñas reg. 39. 7. num. 7. Gartia in tracta, dē expen. c. 8. nu. 1. 2. & in hac partem magis inclinat Fache. lib. 12. contro. c. 49. Com. in l. 30. Tauri n. 1. Azevedo qui alios referit in l. 1. 3. to. 6. lib. 5. comp. coadiuatur sententia hac ex ratione, que viget in favorem eorum, qui cadavera sepeliunt, quod à Deo ipso laudatur, vt constat ex lib. 2. regum c. 2. & ex Tobiae 1. 2. & 14. & ex alijs locis congre. Itis ab Albornoz l. dē arte confit. 17. c. 3. Vela de pœnis delictorum c. 21. num. 4.

t. Ex quo tam recte iare statutum, quam præceptum est ne à creditoribus donec eis sit satisfactum mortuorum corporis detineantur l. cum sit iniustam 6. Aut et. item qui dominum C. de sepulchro vis. l. 13. tit. 5. part. 7. l. 11. tit. 16. lib. 3. ordina. donec est contra glossam verbo defuncti in c. ei qui 41. 6. quis etiam ausus, 2. q. 6. & Angelum in Ant. ut defuncti seu fune eorum s. 1. colla. 5. Grego. & Didacus Perez in dictis. ll. Menechi. de arbit. casu. 38. 7. num. 20. Conarr. 2. variarum c. 1. num. 10. Gomez. 2. variarū c. 11. num. 5. Cuius tci ratio, si qua vera ex cogitatione potest, meo iudicio ea est, quod ius illud quod creditor habebat in persona debitoris, qui heredes non relinquunt mortaliitate fuit extincionem neq. aduersus cadavera superest, quod homo, qui contractus non est, substantia quippe resolutione sit visque ad materiam primam, & sic nihil humanitas remanet, vt docet Aristot. in prædicam. c. 1. & 2. de partib. animal. c. 1. Ex quibus eluci- cabis iura in l. caro 30. ff. quibus modis visus fructus amit. l. quid ergo 56. 6. sed si animal ff. de legat. l. l. mortuo boue 49. in principio ff. de legatis 2.

10 t. Hac parte recentia prioris fundamēta non obstat. Nō primum ex textu in l. eos C. qui potiores, nam & si illius i. dispositio tantum in hypotheca tacita expresse limitata sit in d. l. quis s. 1. ff. de religio. ratio tam nisericordia & religionis quæ in sepe liendis mortuorum corporibus reperiuntur efficit vt causa hæc expressis etiā præferatur: sic etiam generalitas. l. 1. ff. solut. matri. dimitut respectu funeralia, vt docet Bolog. ne. in d. l. 1. num. 203. & alij infra referendi. Nec ex hoc sequitur illud inconveniens, quod hoc admisso, resolut illud absurdum vt lex creditoris auferat ius hypothecæ proprio contratu quæsum, nam & si subtilis sit hæc consideratio, & plurimum in favorem contraria sententia facere videatur, responsum debet, quod cum lex creditoribus expressis non auferat pignora, que suæ conuentione acquisierunt, sed prærogativam prælationis que descendit à lege, queri non possunt argumento l. Nec annus. 4. C. de emanc. liberio, & sic ex parte creditoris, qui funeralis sumptus recuperat, contra eos replicabitur, legi eis sum non vero eorum denegare priuilegium, vt in causa dotis considerauerit, glossa celebris verbo, licet. verific. lex enim in l. Assiduis C. qui potiores.

Ad ultimum ex l. 30. Tauri & l. 13. tit. 6. lib. 5. recop. vt satisficiant doctores duos causas, distinguit. Prior est quando defuncti bona solvendo sunt omnibus creditoribus & filiis, tunc prædictæ leges procedunt, &

expensis funeris erunt ex quinto bonorum deducenda. Secundus casus est quando is, qui decebat solvendo non est, tunc enim ante omnes alienum impensæ deducuntur, & reliquum creditoribus præstatur. Rojas in Epito. succ. c. 9. num. 23. Coar. in c. Reynaldus §. 3. num. 1. de testam. Go. in d. l. 30. Taurinum. plures, quos refert, & sequitur doctissimus preceptor nostrus primarius Antonius Pichardus in §. cū. autem n. 10. institut. de lege Falcidia. Quod si hæc interpretatione tibi non ariseris, id quod nimis restrictum generalitate dicitur. Regi, etiam poterit intentum eius fuisse funeralis sumptibus & legatis taxam imponere, ne excedant quintam partem, non honorum vt perperam plures sunt subditati, sed hereditatis. Nam verbum illud, de la hacienda, quo virtutis lex Regia, sonat idem quod Lætine hereditas, que iurius nomen est continens commoda, & in commoda hereditatis i. 19. ff. de verb. significat. unde cum appellatione hereditatis comprehendantur ea, que creditoribus debentur, inconveniens non est, ut his funeralia præferatur.

22 t. Hæc locum habent, quoties is, qui in funus alterius aliquid impedit, id fecit animo recuperari sumptus secus iuris regis, aut pietate ductus erogavit, quoniam tunc habe actionem non habet. quis 11. §. prætor l. 1. art. 14. §. sed intendit, & §. platerique & idem Labeo ff. de religiosis l. quod in uxorem 13. ibi, quasi recepturus, C. de nego. getis l. 1. ibi, dixere lais face per piedad, & ibi, mai si lai fizie con intentione de las cobras, 13. p. 1. vbi Gregorius verbo piedad, Dueñas regula 39. 7. num. 7. Ancharr. 1. questio. c. 52. Et licet si non fuerit quis protestatus in dubio pietatis animo impensam factam fuisse præsumendum sit, tā ex s. prædictis legibus, quam ex l. 6. pater 35. ff. finali de donationibus, valebit plurimum iudicis arbitrium, qui ex circumstantiæ astimabilius animo id factum sit d. s. sed interdum, versi, oportebit, docent Ancartanus, & Dueñas vbi lups.

23 t. Sumptrs etiam vt hæc actione recuperari possint, non debent esse immodiiti, sed necessarij tantum habita ratione petentes, & facultatum d. l. quis 12. §. sumptrs d. lat quis 14. §. funeralis causa, cui addas Clus. 2. obser. c. 17. l. funeralis 7. cui addas eundem 5. obser. c. 40. ff. de religiosis l. 1. §. fin. iuncta l. sequenti ff. ad l. Falcidia l. 1. tit. 13. p. 1. ibi, aquilas expensas sicut fecerit in iuradamento, catando la persona, p. qui s. sou fechar, vbi Gregorius verbo, la persona, Garcia de Expensis cap. 8. num. 1. Co-

uaru vbi supra §. 3. num. 2. Spino d. gloria 2. num. 46. quod & Athenienium legi suffit, eautum constat, apud quo's magnificientius sepulchrum exire, non licet, quam quod decem homines triduo perficie posse ex Cicerone lib. 2. de legibus & alijs innotat Sylvius, d. lib. singular. ad leges sacras Roma. c. 2. 3.

t. Hodie autem itendum est, decisionis l. 2. titulo 5. lib. 5. compilatio, vbi impositus est modus sumptibus funeralium quod ostentationem, & si quodam sacrificia, & oblationes nihil immutatum sit ut notant, practici, comiuniter in d. l. 2. Garcia vbi sopra. Cifuentes, Tellus Fernandez, & reliqui Tauritæ, in d. l. 30. Tauri, & hec de funeralia actione:

24 t. Rursus inter creditoris priuilegiis connumeratur, is, qui ex causa depositi venit, pro cuius rei cognitione, scendum est inter alia priuilegia, depositi cause concessione quibus in l. quis 11. Authentica, sed item cautulis, & in l. ha. C. depositi, vbi Bartolus, Baldus, Salicetus, & reliqui communiter illud connumerari, per quod illi, qui pecuniam apud mensam publicam, id est apud numularios, seu argenterios, hoc est depositos, depositarios generales, aliquos ciuitatis vires, vel oppidi depositorum, reliqui omnibus priuilegiis creditoribus, præferuntur l. si hominem 7. §. quoties ff. depositi ibi, Quoties foro cedunt numulariis, i. j. loco primo loco ratiu biberi depositariorum, iuncto ibi, ut ante priuilegia depositariorum eato habetur. Ex quibus verbis ius prælationis depositorum colligitur, idque ea ratione fuit introductum, quia cum horum, numulariorum officium publicum sit, & ab ipsa Republica approbatum, quia ei summe utilis est, & deponens fidem in publicam, hoc est officialis publici approbati depositando se quatus sit, congruum fuit, vt prærogativa ei concederetur, qua mediente reliquis creditoribus præferretur, vt ex d. §. quoties constat, & ex l. quod priuilegium 8. ibi, idque propter necessarium usum argenteriorum in utilitate publica receptum est, ff. depositi, docent Bartolus, & Paulus, in d. §. quoties, Baldus, & Salicetus, in d. final C. depositi. Mena d. question 6. §. 1. num. 2.

25 t. Verum huic resolutioni ex diuinito obstat videtur textus difficulter, in l. si ventri 8. §. in bonis, supra hoc titulo, vbi idem Vlpianus causam illius, qui apud mensularios depositum, non ante priuilegia, vt in d. 6. quoties, sed post priuilegia esse aperi te facetur. In qua Vlpiani pugna, varie Accur. verobriguezus tamen sententia priori loco

relata in d. s. quoties scholio 2. admissa vide
erit dum later res deposita extantes, aut co-
sumptus differunt, illas deponens recuper-
rat nullus aut temporis aut priuilegii repre-
sentat. si hominem 7. 9. quoties has
vero non nisi post priuilegia hoc est post cau-
sus eorum; qui minus & potenter priuile-
gium habent d. l. si veteri, 9. in bonis dif-
ferente ratio in obitu non est, nam priori
cau quando scilicet res deposita extant do-
minus qui depositus eas vindicare potest, &
nullo aut tempore aut priuilegii respectu
habito omnibus preferuntur d. s. in bonis ibi,
si tamen summi excedat vindicatio eis posse pu-
so. licet fundus 7. 9. seruare tuum versi.
quoad peculiares sibi erit per naturam procura-
toris 5. s. plane si de tributaria l. s. quis. II.
C. depositum authenticum. quid C. qui potiores
posteriori vero casu quando scilicet res depo-
sita non extant, cuncte deponentes tantum co-
operari ius ex ligandi depositum per priuilegium
et concessum, ha post antiquiores docent. Ki-
prianus presentationem, sicut in d. s. in bonis n. 12.
Duarum ad tit. C. depositi versi, aliud singu-
late est Fornerius aet. c. 8. plures quo re-
fert, & sequitur Martieno id. 7. c. 16. lib. 5
novo compil. glo. 5. num. 2. in quam distinc-
tionem rencidit, quam in ter alias evicit O-
fuidus in nota ad Done. l. 1. 2. c. 1. 5. l. 1.
p. Sed licet hac distinctione in se verissima
sit ut constat ex d. s. in bonis versiculo si ra-
men, & quoties causa occurreret sit in praxi
obscuranda, quia Regio iure comprobata est
ve constat ex l. 9. tit. 3. l. 1. titu. 1. 4. p. 5. non
tamen concurrit decisioni textus in d. s. quo-
ties qui generaliter loquitur, nec ex eius ver-
bis probatur quod res deposita ibi exi-
stint. Secundo ea subtili ratione coniuncturam
priuilegio, quod personali actioni de-
positi conceditur, tunc locus est quoties cre-
ditors admittuntur ad bona communis debi-
toris, id vero quod vindicari potest in bonis
comunis debitoris non est, & ita in eo nullus
coetus creditorum dari potest, nec qui depo-
nit priuilegio indigeret ei actione rei vindica-
tis munitus sit. Tandem supra traditus
intellectus coniuncturatur ex textu, iad. l. quod
priuilegium 8. ff. depositi vbi statutum est
priuilegium per quod depositans, omnibus
creditoribus preferuntur de quo Papiniatus
ind. s. quoties precedet, ei quoque compete-
re, non solum quando numeri, vel res deposita
extant, sed etiam quando consumptae
sunt.

¶ Quare in tam aperte pugna liquid. veru-
aut certe vero similius dici potest, est quod
cum ex causa priuilegia adiumentum, depo-
nens causas causa est publica utilitas, d. l.
quod priuilegium in concursu aliorum est
ante priuilegia d. s. quoties non indistincte

ante omnia, sed ante ea, quorum causa in pu-
blica utilitate, non consistit, est tamen post
ea in quibus non solum fautor publicus, sed
etiam minus priuilegium datur, ut idem Vi-
opianus in d. l. si ventre s. in bonis docet, ale-
rens depositi causam post priuilegia esse, no-
nō post omnia, sed post s. quae sunt fortiora. &
sic priuilegium deponentes est veluti inter-
medium, quod posteriora id est debilia pri-
uilegia antea edidit, & anteriora id est fortio-
ra subleguntur ita primus omnium sentit. Ac
curius vbi supra solutione secunda stragcha
in tracta de Mercaturi titulo de decolori-
bus vti. t. 1. p. rub. n. 1. Gafaneus in Catalo-
go gloria mundi 12. p. conside. 99. versi. 13.
facit. Gregorius pet iura ibi in l. 9. tit. 3. l. 1.
& 12. tit. 14. p. 5 vbi distinctio haec compre-
hendit, est non solum si in publico numerario
vt diximus, sed etiam si in quocumque alio
particulari res deposita fuerit. Igitur si res
deposita extra eam dominus vindicat nullo
creditorum concursu admissio, si vero non
extat deponens priuilegium pro eius ex-
actione, habet, iuxta supra traditam distinc-
tionem.

¶ Quod intelligendum est, si res non sub
versis deposita sit, nam cum tunc potius cre-
ditum, quam depositum indicetur, deponens
priuilegium non habet, sed cum alijs credi-
toribus chirographariis de quibz infra in 1.
p. admittitur d. l. vnti s. in bonis versic.
sed enim vbi ab Vlpiano huius rei ratio tra-
ditur ibi, aliud est enim credere aliud depon-
re, vlera Accurisi, qui hoc limitat in specie,
l. qui nominibus 44. 6. 1. de administr. tuto.
Bart. & Paulini explicitant. Cuauit, t. 1. 2.
c. 1. n. 2. Rebuffus in l. creditores 10. in fi. si
de verbis signi, Quid in deposito fisto, & con-
fessio obierundum sit, & utrum gaudeat
praerogativi veri depositi docent. Tiraq. de
retact. 6. 4. glo. 6. no. 14. Cagnot in l. lingua-
larum n. 3. n. de reb. creditis.

¶ Coniuncturatur etiam inter personales
priuilegiarios creditores & sponsa qua dorem
dedit, nam si sponsa postea renuntiatum
fuerit, pro eius exactione priuilegium ha-
bet legi sponfa 77. ff. de iure dotti. l. 2. 5.
si sponsa supra hoc tit. quo alijs priuilegia-
ris personalibus creditoribus qui poterem
causam non habent preferuntur, nam & si dubi-
tari soleat an preferatur creditoribus habeb-
tibus hypothecas sicut mulier in repetizio-
ne dotti preferatur, in rebus 30. C. de iure
dotti l. assiduis 1. 1. C. qui potiores cu dos
& qua si dos equiparentur l. dabitum 4. fu-
pra hoc tit. ea lenitatem, quae priuilegium
hoc sponsa inter personales creditores tan-
tu admittit, verior est vt cum glossa verbo
ad priuilegium veri, alijs in d. s. sponsa do-
cet Dynus, & laeo de Are, quos referret, &

sequitur Barto. ibi num. 5. Ripa num. 1.
Vanderanus de priuilegiis creditorum c. 4.
quod priuilegium publica utilitate fuit recte
peum, ob id quod rei pub. interest, vt inter-
grum quod sponsa dedidit consequatur faci-
lius quippe arate permittente nubere poterit
l. interest. 3. sup. h. tit. vbi Ripa, & Cumamus;
Nouelus de dote 1. p. num. 16. Tiraquelus
post leges coniubia glo. 11. n. 18.

¶ Res publica etiam creditrix sine priuile-
gio non est, nam si cum aliquo contrahat in ex-
actione sui debiti inter priuilegiarios perso-
nales coniuncturatur l. bonis 22. 5. respubli-
ca in trahit tit. l. 2. C. iure Rei pub. lib. 1.
vbi cum de pignore dubitatum esset, fuit
statutum Rei publice causam, si neque be-
neficio sibi concessio ius nausta sit, neque spe-
cialiter in obligatione sibi profipererit, non separari a ceteris creditoribus hoc
est a rei ipsi personalibus priuilegiariis, quo
perciuit Martia dictum in l. simile 10. ff. ad
Munic. simile ait, priuilegium siccio nulla
cigit, si habet inognitum debitoris nisi nominatim
id a principe datum sit, ex quibus verbis dis-
criminatur inter filium & Rempublicam cer-
nuntur illius enim coniuncturas ad omnes om-
nino provincias Populi Romani extendit,
huius vero si que sit virilis, intra suos se
continet cives, & sic eius causa inter perso-
nales tantum priuilegiarios constituite est,
docent Bartol. & Cumamus in d. s. Respubli-
ca idem Bart. in d. l. 2. C. de iure Rei. lib.
1. vbi Pech. & Pleteat. Ripa in l. 1. 5. si heres
num. 17. ff. ad Trebellianum Cona. 4. com. c.
16. Cuia 10. obser. c. 35. Done. d. l. 23. c. 14.
vbi Osaldo. innostatis l. D. Azuedi in 1. 4.
titu. lib. 7. compi.

¶ Quod confirmatur sumpto argumento,
ab speciali, quod validum esse probat Ene-
rardus in locis legali, loco ab speciali pa. mihi
50. ex textu in l. Antiochenium 2. 1. infra
hoc tit. ibi, quod legi siccio priuilegium in bo-
nis distincti debitoris accepit ius persequendi
pignoris durare constat, vbi Papiniatus pri-
uilegium tacita hypotheca, quod lege sua
Antiochiae splendidissima ciuitatis Celafy-
rie competit in bonis defuncti debitoris
non esse durare affirmit, nec esse sublatum
Seueri Iopera edito, quo omnia iura, & pri-
uilegia Antiochenis ademit ex causis relatis
ab Alio Spartiano in Seuero, & sic post de-
pra Antiochenis priuilegia hoc tacita hypothe-
ca durare Papin. sit quoniam tantum
ea ademit Seuerus, Antiochenis, qua de-
derat ipse non vero admetit ea, quae ea ciuitas
lege sua, & more patrie recepto, antiquitus
habuit, & exercevit, vt sic eorum verborum
sensum calceas. Quid legi sua priuilegium ja-
bonis defuncti debitoris accepit, vt animad-
uerit doctissimus Cuicac. lib. 10. tespon. Pa-

pin. in d. l. Antiochenium, & sic colligitur
causalam ciuitatis, nisi priuilegiata sit inspe-
cie, non separari a reliquis priuatis Ciuitates
enim priuatorum loco habentur vti colligi-
tur ex l. 1. 5. si tamen si de edilitate edic. l. ob
pecuniam 6. ff. de furtis, & probat l. eum
qui 16. ff. de verb. sign. unde cum in iure ta-
tive hypotheca Res publica priuilegiata no-
tit l. 2. C. de iure Rei pub. lib. 1. cum simi-
litudo inter personales priuilegiarios ius rat-
cum habet vt ex i. op. predictis constat.
¶ Neque aduersatur huic resolutioni tex-
tus in l. fin. C. quo quisque ordinis conuenientur
lib. 11. ex quo Doctores communiter probat Rempublicam in bonis sui debitoribus
taciti pignoris habere, nam omnia senten-
tia eorum qui iudicant texum in d. l. bonis
Res publica, cum similibus intelligenti-
bus esse, & exponentum per iuram in d. l. Antio-
chenium, & in d. l. fin. quo expresse conni-
citur per texum in d. l. 2. C. de iu. Rei ve-
rius arbitrator, cum queritur an Respublica
in bonis sui debitoris hypothecam habeat
duos casus fore distinguendos, & separandos;
primus est cum Respublica in quam credi-
trix, cum alijs creditoribus chirurgi pharisei
ad bona communis debitoris concurrat, &
cunctis quando concurrat ad bona sui admini-
stratoris. Primo casu nullam hypothecam
habet d. l. Respublica d. l. secundo vero ca-
su si tacita hypotheca in bonis sui admini-
stratoris a lege ei indictum est, ex uestis ita in-
telligendum in d. l. fin. C. quo quisque ordi-
conue. lib. 11. ratio ex eo descendit, nam cu
Respublica; & minor regulariter in iure
equiparentur l. qui solidum 80. 5. etiam vbi
norat Imola. si delega. 2. l. Respublica. 4. C.
quibus causis mai. 1. 3. C. de iur. Ref. li. 1.
Regia. 10. ti. 19. p. 6. ibi Fórum los bennies de
las Iglesias de los Reys è de los Concejales
iuncto ibi. Ayas aquél priuilegio; è aquella
mejoría, que han las cosas de los menores de
veintey cinco años, vbi Grego. glo. 1. & fin-
notat. Euerat in locis legali, loco de pupillo,
ad Rempublicam. Bal. in d. l. Respublica, nu-
i. vbi Angelus plures relati ab Sforzia in tra-
cta de restitu. integr. 1. p. q. 3. at. 1. & minot in
bonis sui tutoris aut curatoriis pro administratione
tutela, aut cuius ius facite hypotheca
ea habeat, pro officio 10. C. de administra-
tuto. vbi Bart. & classici omnes; Donelus 3. 4.
com. c. 11. Faber in Papiniante tit. 12. p. l. c.
7. illatio 7. & 68. ita & Respublica in bonis
sui administratoris ius, hoc tacita hypothe-
ca induxit est, docent Alex. l. 1. 5. si ha-
res circa finem ad Trebel. Roma. consil.
408. Negusancius de pigno. 4. men. 1. p. prin-
cipi. n. 119. Scouar de ratiocinij c. 39. nu. 6.
& 7. Grego. glo. 4. id l. 1. 3. titu. 1. 3. p. 5. & Aze-
uedo vbi sup.

77
78
egu jaxate

³⁴ **H**aber etiam priuilegiorum ls, qui pecuniam credidit in nauitem exterruentiam armam, & vel etiam emendam, l. qui nascemt 11. l. quod quis 19. hoc ut est enim nauitum necessarius sicut in eumque numeris, & robore salutis & praevidit. Kepab. consistit, & sine eis neque bellum mari gerere, neque aduersus viam, & incursum hostium, que pectorum curvem possit invenire. docent Bartolus & Cumanus in d.l. quod quis 19. Donelius d. lib. 2. cap. 15. **I**ls quoque priuilegiis habet, qui pecuniam dedit, ut ad creditores priuilegiorum perueniret, & percutiat, hoc est creditoribus priuilegiorum soluta est, ut inde debitor liberetur; neque in tererit, an quis dederit eam pecuniam ipsi creditoribus priuilegiorum, an debitorum quod deinde creditoribus sit numerata, dummodo non post aliquod intercalatum factum sit, si ventri. 8. eorum supra hoc tit. 2. ff. de celsibmo. vbi Vlpianus, huius rei ratione tradit ibi, in documentorum succedunt, reponeant enim is, qui pecuniam dedit in locum priuilegiorum taliter, ut quoque loco fuerit is, cuius in locum succedunt, & eodem iure, & loco habebitur is, qui successit, docet Bartol. & eorum, quem ad questiones celebres expendit, Cumanus, ibi nu. 1. Donelius vbi sup. d.c. 15. Pupillus, in bonis illius, qui cum tutor non esset, pro tutori negotia gestit, reliquisque quibus quasi debilibus, vel prodigiis, curatores datur, veluti furdo, morto, vel fatus priuilegium exigendi, inter priuilegiorum personales habent, l. dabimus 4. S. cum duabus sequentibus supra hoc tunc docent Bart. & Cumanus, in d.s. 1. Doctores in d. de creationibus 10. C. de episcopat. au- dient. Doct. vero causa, & pupil. respectu veri tutoris, & si hoc Digestorum iuris, inter personales priuilegiorum connumeratur; tamen cum auctoribus Principum, & con- tationibus, sive hypothese eti. inditum sit, non ad hanc, sed ad tertiam huius praeterea partem spectant.

³⁵ **V**idimus, qui sunt creditores personales priuilegiorum, tunc ut pro nissis itemus in hac, r. p. videndum supererit, qualiter eorum sit habendus ratio, si ad bona communis debitoris venerint, ut sic recte percepere possimus, quid Paulus in presenti docu erit. Verum, ut id aequaliter, & ut qua soletis clara methodo scripta nostra excipere, haec de gustatis; etre erit, certas quasdam regulas co-
³⁶ stituere: quibus veluci Arachnes filo dulci, habe iniquitatem materiam, & a Doctoribus adeo obscuram tractatam, & quam feracem appellat Osvald. supera littera A. exercitare possumus. Sit ergo prior si ad bona communis debitoris venerint plures creditores personales priuilegiorum eiusdem tituli; hoc est;

plures, qui deposuerunt, vel funeris loptus fecerunt, non ex tempore eorum priuilegia estimantur, nec qui prior in deponendo fuit, posteriori preferetur: sed simul vocantur & omnibus ratione debitis quantitatibus, & bonis debitoris satisfaciendu est, sicut ex Paulo in praefati colligitor ibi, & si eiusdem tituli fuerint, eocurrunt. si hominemq. & si depositi, Regial. 1. 1. verbi, mes si teodotus titulo 14. p. 5. ceterum per concussum, hi creditores, qui pariter priuilegia sunt, ad terminos iuriis communis reducuntur: & sic nullus priuilegio suo gaudent, i. verum 12. 5. fin. si. de mino. 1. sed, & milites. 10. in principio verbi, eorum qualitas si de excusatio, tuto. cum Accur. in praesenti docent Bart. nu. 1. Cumanus. Cynus in 1. 2. C. de priuile. dotis. Dynus in regula qui prior de re. iur. in 6. Donelius d. lib. 2. 3. c. 15. prope finem. Gregorius in d.l. 11. par. tit.

³⁷ **S**it secunda regula, si ad bona communis debitoris venerint plures creditores priuilegiorum diversi tituli, qui majori & poteriori priuilegio nituntur reliqui preferuntur, cum priuilegio si non ex tempore ex causa tamquam astimentur, ut colligitor ex Pauli in praefati ibi Priuilegia non ex tempore, sed ex causa a- stimantur. Ex facto 53. versi. plane & verbi. fidosid. de pecunia. Verum tota difficultas, & vis huius materiae cōsistit, ut cognoscamus, quae priuilegia sint ceteris maiora & poten-
³⁸ tiores, quod si cognoscemus facillime decau-
ta vniuersitateque iudicare poterimus. Va-
rijs tamē expositionibus omisissis, id est v-
niuersitateque priuilegiorum ratione pendere iudicabo. Nam illius creditoris maior, & poten-
tius priuilegium erit, cuius ratio bono publico, & utilitati communis magis acce-
dit: quodque maioribus de causis concessum est, unde licet priuilegia deponentes con-
cessio, & praestitia ijs, qui in funera aliorum, ali-
quid impenderunt, bono publico fundentur
ve notari supra n. 15. ramus cum maioribus bo-
num publicum consideretur, in eo ut mor-
torum corpora sepelliantur, nec minus Rei publica, & hominum societati intererit, mor-
tuo humani, quam conseruari viventes, re-
si. Bald. in 1. no. nu. 7. C. de neg. gestis, in
conceru deponentes, & funerantis, erit hic
preferendum, & liquid ex bonis debitoris fu-
perferit ex eo erit deponenti satisfacien-
dum doc. Bart. Cumanus. Donelius, & reliqui tu-
pla relati.

Denique in hac materia sit tertia, & ultima regula, si ad bona communis creditoris, plures priuilegiorum creditores diversi tituli venerint, nec constare possit, cuius causa posterior sit, veluti si venerit Republica, & pupillus, aduersus eum, qui verus tutor, non fuit, sed pro tutori, gestis, ve in specie,

⁴¹ **D**abimus 4. S. supra hoc tit. tunc nullus eorum alteri erit preferendum, sed perinde, ac si eiusdem tituli, & causa fuerint, erunt in tributis vocandi. Ita cum Accur. in praefanti Bart. Cuma. Alberti & reliquis docet Ripa n. 58. Mena primo varia. q. 6. ar. 3. nu. 38. Matien. in 1. 7. tit. 16. li. 5. compila. glo. 5. nu. 13. lib. 1. 4. eum Ripa in praesenti n. 57. an-
aduertitur superaddita procedere nisi alter ex predictis creditoribus diligenter fuerit in solutione, contequenda, nam tunc alii pre-
feruntur, inter eos 19. vbi glo. verbo occupan-
tiis fl. re. iur. d.l. si hominem 5. quoties fl.
depositi. 1. tit. 1. 1. pat. 5. Vigilantibus enim,
& non dormientibus suis civili scriptum est
linon enim 16. fl. ex quibus cau. maio. 1. pu-
pillus 1. 4. fl. que in frau. cred. 1. C. de anna-
li exceptio. & haec de prima huius materiae
parte.

TQVOAD secundā illi dicuntur credito-
res chirographarij, qui neque priuilegium
inter personales creditores habent neque hy-
potheca aliqua sibi consenserunt, neque a la-
ge eis insita est, sed chirographo, hoc est
nuda ranturn personali obligatione nituntur
1. si ventri 8. sibi bonis supra hoc tit. 1. 1. 1.
tit. 14. p. 5. docent Stracha in tract. de me-
catura titulo de decocto. vltima. p. n. 16. For-
nerius 1. 1. lec. ca. 1. 1. pater Molina tom. 2. de
iustit. disp. 53. Matien. in d.l. 7. tit. 16. lib.
5. compila. glo. 5. nu. 15. Hi ergo creditores,
si ad bona communis debitoris venerint, ne-
que ex tempore, neque ex causa, eorum de-
bita estimantur, sed omnes potius vnum gra-
dum cōficiunt, & sibi non sufficiunt prora-
ta sumul admittuntur, probat Paulus in praefati ibi, & si eiusdem tituli sunt concurrentes,
1. procuratores 5. 5. si plures & 5. plane ff. de
tributo. actio 5. introductio in iustit. quod cu-
eo 1. si hominem 7. infide fl. depositi iuncta
1. verum 12. 5. fin. si de mino. d.l. 11. tit. 14. p.
5. ibi, Si los bienes del deudor no pudieren
ser pagados las deudas deuen los partis segun
la quantia, que deue aver, docent Ripa in pra-
esenti num. 2. & 58. Baldus in 1. pro debito
na. 1. C. de bonis autho. iudi. Mol. vbi sup.
Stracha. d.l. 16. vbi ex Baldi huius rei ratio
nem tradit, quia licitum fuit debitor per eu-
m debitorum, deteriorem facere cau-
sam priorum neque dominium, neque hypo-
tecam neque priuilegium habentium, ele-
gans textis in 1. 1. S. ex contrario ff. despe-
ratio, prosequuntur Bald. & Stracha vbi su-
Matien. d. glo. 5. nu. 15.

Tetum huic receptae traditioni aduersatur difficultas textus in 1. operis 2. 9. ff. locari, vbi in operis duabus simili hoc est in solidū vel ut eodem tempore praestantur locari, priorem conductorem preferendum, eundem
ter Vlpianus doget, quod utique admittendū
non est, si in chirographarij creditoribus
concursus daretur. In hac difficultate, omis-
sa prima solutio glo. in d.l. in operis 1. dub-
sus & casus distinguendi, prior quando qua-
ritas debetur, alter quando opera in obliga-
tione continentur, in primo doctrina numero
precedenti tradita procedit, in secundo
deciso textus in d.l. in operis discriminis ra-
dio inter verumque casum, ex principijs iu-
ris petenda est, nam cum quantitas est in ob-
ligatione cum partium præstacionem reci-
piat, l. 2. 5. 1. id principio fl. de verb. oblig. si
ad eam plures cre ditores venerint, prior re-
liqui prior non est, sed id est omnes diuide-
tur, ut supra constitutum remaneat. Ceterum
cum non quantitas, sed opera debentur, con-
cursus creditorum non admittetur, sed po-
tius temporis ratio habetur, quod ex in-
patibilitate concursus eorundem creditoru-
m̄ oritur, nam opera neque in solidū, neque
pro parte simili, pluribus præstati possunt:
Vnde cum simili vnuus artifex hic, & ille op-
erari non valeat, nec eius opera commode
inter concorrentes diuidi possit. in stipula-
tionibus 54. 5. operatum 1. stipulationes non
diuiduntur 71. fl. de verb. oblig. marito in-
ter creditores temporis ratio habetur, & qui
prior est tempore, preferuntur d. l. in operis v.
bi post gloriam docet Bart. num. 1. Cumanus
in praesenti nu. 8. Ripa 55. Gomeius 2. var. c.
2. nu. 20.

T Hoc tamen solet limitari casu, quo arti-
fex cepit operari secundo, tunc enim ratio-
ne traditionis secundus preferitur, ut argu-
mento textus, in 1. quoties 15. C. de ieiuni-
di. iuncta 1. 2. ff. locati contra la sonem, in ea-
dem 1. quoties nu. 3. resoluunt Alex. consi-
12. volum. 5. Couar. 1. var. c. 1. p. nu. fi. Gorin.
vbi sup. Quod & in adiudicato, qui à duobus
salarium recipit, & utique quia inter se licet
gant patrocinari non potest, docet Ripa in
praesenti n. 59. & in eo, qui bonis cessit, & cre-
ditoribus traditur, ut ex operis vnuus quicunque
debitum recuperet iuxta 1. 4. & 5. tit. 15. lib.
5. recop. idem erit dicendum, nam & si debi-
tores personales sint, primus preferendum e-
rit, prosequuntur Bald. & Stracha vbi su-
Matien. d. glo. 5. nu. 15.

T QVOAD TERTIAM, vbi de
hypothecariorum natura erit agendum, sci-
dum in primis, mulierem pro exigenda do-
te, non inter personales priuilegiorum, ut re-
pore digestorum, sed ex nouis Imperatorum
constitutionibus inter hypothecarios credi-
tores connumerari. Verum ut perfette, que
ad hanc actionem spectant, exponamus, de
qua late Doctores, in 1. 1. solu. matr. vbi eru-
ditius Barbosa Ripa, in hac l. priuilegia n. 47.
la son Faber, & reliqui communiter in 5. sue

rat. institut. de actionibus Abbas. & Canoniste in c. ex leviis de pign. Costanzo in tract. de dote c. 7. Negusian. de pign. i. mem. a. p. n. 9. 4. Donel. in eodem tract. c. 12. Baldus in Iustinia p. a. 210. Menes in auth. Res quæ C. cōmo. delegā. n. 17. & alij pastori infra referēt. Pralibandus est olim pro recuperanda dote, nullam introductam fuisse actionē teste Gellio 4. nocti Arica. c. 3. Cuia. 10. obserua c. 1. cum matrimonio morre solem dissoluerentur, & superstitibus liberis materna bona ex successione causa applicarētur. Postea vero cū diuorūa esse ceperint, quibus initium præstirit Caribulus vir nobilis, cui Ruga cognominit fuit, qui anno vrbis codice 523. Marco Aquilio, & Publio Valerio coniulibus, diuorūam cum uxore fecit, quia liberi ex ea corporis vicio non gignerentur ut autor est Gellius vbi sup. norat Plutar. in vita Rom. Cuia. in 4. p. c. 76. 4. Barbo. in ru. 1. p. ff. solu. ma. in introducta fuit actio rei uxoria, et constat ex Gellio sup. Carolo Sigonio de antiquo iure Roma. ca. 9. Oratiano dedotibus pag. penal. Costanzo eodem tract. c. 6. n. 12. qui disolutio matrimonio, mulieri contra maritum subueniebat, i. r. cum sequentibus ff. solu. mat. l. vn. p. princ. C. de rei vxo actio. † Hæc autem actio cum bonae fidei esset, h. sed & si. infine. ff. soluto. mari. s. fuerat institu. de actio, exercitio eius varijs ex causis impeditabatur, p̄cipue si compensatio à marito mulieri dotece repetendi obijeretur, ob liberos scilicet, ob imperiis, ob tes donatis, ob amors, ob inores, l. diuorio 8. s. ob donationes l. t. eiudicatae 10. s. heredi l. s. cōstantiae 2. s. si vxori illi his rebus 66. s. 1. ff. solut mari. l. quod dicitur 5. ff. de imperiis in rebus. cōta fac. cuiaddas Fabri. i. econologic. 1. l. 1. C. rerum amo. l. vnic. s. taceat C. de rei vxo. act. Vlpianus in fragmen. veri. retentiones, vbi Cucianus, Duanus in d. diuorio 8. s. ob clonationes. † Verum cum insufficiens ex su prædictis causis p̄cedit rei uxoria actio fuisse, ceperant quæ pubebant, à maritis in casu diuorū, dotes stipulari, teste Paulo lib. 2. sententia. vñ. 22. versi. 2. ve si minus compensatione ad admittentur, cum actio ex stipulatu stridi juris sit l. quia tantumdem 7. ff. de negot. gest. & in ea tantum veniat, quæ verbis palam expressa sunt, l. quid quid 9. ff. de verbis obli. p̄terquam si p̄atoria esset stipulatio l. si ambo 10. s. quoties veri. stipulationibus ff. de compensa. vel si rerum amotorum nomine obijeretur l. 1. verisicam igitur C. rerum amo. Sed licet per actionem ex stipulatu melius mulieribus confuleretur, cum tamen, non aliter co p̄teret, quam si solemniter fuisse interposta, teste Iulio Paulo vbi supra, & ob securi-

fent

rat, ex regula legis fundū 4. cum simili bus C. qui potiores idem Iustinianus priuilegium eis concessit, quæ mediante omnibus maritū creditoribus anterioribus praefestetur. q. Iasidius versi. ad hæc omnia vbi cum Bart. reliqui nō rurunt. 46
† Sed incidit stipulatio non leuis, nam mulieribus circa anterioritatem, pro pœna erat ante decisionem d. legis Iasidius, per sexū, in l. in rebus C. de iure dote cuius decisio an te promulgata fuit quam hæc l. Iasidius, ut colligatur ex eius verbis ibi, alias dudi constitutiōnē, secundus pro d. libus mulierib[us] subue[n]tione, et glo. verbo constitutione, dum expōnit, de l. constitutiōne legis vñica C. de rei vxp[er]actio. & l. in rebus 30. de iure dote. Præterea id evidenter probatur ex serie eaundem legum quoniam textus in d. in rebus promulgata fuit anno tertio Imperii Iustini. pag. 309. igitur si antea circa p[ro]lata[ti]ōne mulieribus consilium erat per tex- 47
tum in d. in rebus vñ. confit ex eius verbis ibi, nemine creditorem mariti, iuncto ibi, hypothecam omnibus anteriorib[us] posse, superius redditus decisio d. Iasidius, in qua p[ro]lata[ti]ōne beneficium, mulieribus s. antea p[ro]sternit[ur] refetur. 48
† Verum alijs expositionibus omisissis, huic difficultati responderetur Iustin. ind. l. in rebus p[ro]prie[m]e mulieris anterioribus mariti creditoribus non generaliter, & indistincte, sed solēm in rebus quæ mulier in dote mariti dedicat, si consumpt[us] esset, in reliquo nullatenus preferebatur, vñ. constat ex sententiā eiusdem l. in rebus. At in d. l. Iasidius eas p[ro]sulat[us] omnibus creditoribus, siue res dotal[es] exten[tas], siue non in quibuscumque rebus, emulden mariti, ut recte admirarunt, in d. l. in rebus Bart. n. 1. Anglia. Bald. 4.
† Verum autem p[ro]rogatiā hec p[ro]lato[n]ia nisi respectu eorum, qui tacitam, an vero eorum, qui expressam hypothecam habent ingens & vexata questione est, & in qua ab ipsius iuri primordijs non inter interpres rati, verum etiam inter ipsos legum latores magnum est bellum, Et Bulgarus antiquus glossator, quem referit Accur. verbo literis, in d. l. Iasidius, & verbo creditoribus, in s. fuerat institut. de actio, existimauit, mulierem tacitam, non vero expressam, preferendam esse, pro quo sequentia faciunt.
† Primo, nam qui in iure reali prior est, reliquis p[re]feretur, nisi contrarium, in iure ex pressum sit, l. 1. qui balneum 1. 1. Claudio 17. s. qui potiores. At in habentibus expres-

C enim

etiam si adl. Aquilam l. 1. Tito. 103. in. 6. p. de verb. obliq; alias enim non bene iudicianus in verbis. Et idem eiusdem legis articulis, antiquitatem reprehenderet, quia dare neperat, sed id non consummaretur, si sua confirmatione mulieres omnibus indistincte non presentarentur. ¶ denique, ultra alia in hominum rei confirmationem potest expeditius iungenda, de quo in l. de accessionibus l. 3. vers. 6. non qui viri sibi diuerteretur tempore praet. Quae si vixit in cunctem. Partim, in tempore. Quid est ipso? tunc sibi creditores, qui diuerterunt pecuniam ad refactionem domus, vel ad rem comparandam, & si posteaiores, qui preferunt anterioribus expressis hypothecis, portentur habentibus interdum. ¶ si qui potiores. licet, y. C. codem. l. 26. & l. 31. d. l. 1. p. 5. At his prefertur mulier Authen. Quo iure C. codem l. 10. vers. 6. Ibl. c. 4. s. 1. l. 2. p. 5. igitur necessario sequitur, mulierem illis creditoribus anterioribus preferendae esse. Martinum sequuntur Crotoni. l. 1. o. 68. Volog. n. 117. ff. solu. matr. Corra. in d. l. quidam. p. 19. ff. de Riu. nupt. Vilius. in. tuerat. n. 1. 2. vbi Cuiaciens in d. l. 10. Co. stanus de dicitur. l. 7. n. 7. Euchineus l. 3. et trouersi. c. 9. Barbo. qui plur. congerit, in d. l. 1. o. p. 4. ff. solu. matr. ¶ Neque si hanc sequitur sententiam, quae in illis disputationes etiam videtur, contra facta fundamenta obstat. Non primum, cuius non propositio falsa est, cum satis colligatur ex d. l. A fiduciis mulierem omnibus creditoribus, indistincte preferendam, & sic diligenter reperiuntur iura in d. l. d. l. qui balneum cum similibus sibi, qui potiores. ¶ Non secundum nam ex eo, quod lex priuilegium praetationis generaliter mulierem concedat non sequitur quod a prioribus expressis auferat ius propria conventione questiū; quoniam aliud est ius hypothecariorum, aliud legi dueretur ius praetationis, illud quod propria conventione acquisierunt creditores, ab eis lex non auferit, hoc vero quod ab ipsa lege descendit dum statuit, quod qui prior est tempore potior sit iure, iustis de causa, quae incertitudine, & restitutio dotis, reperiuntur, lex ipsa potior a prioribus, creditoribus auferre, & sic ex parte mulierem poterit aduersus creditores replicari, legem eis suum, non vero eis unum auxilium denegare.

¶ Ad tertium ex textu in l. 1. C. de priu. fisc. Ref. procedere tempore, illius constitutio- nis, non vero post confirmationem d. legis articulis: postquam certum est, mulierem & fiduciam non equiparari quando quidem fiscus, nullis creditoribus anterioribus preferetur, d. l. p. 8. ff. qui potio l. vii. in f. C. rem alienam gerent. iuncta l. pro officio 10. C. de adm. cu. cum tamem manifestum sit, postea,

laf.

a fiduciis mulierem, anterioribus, praeferrari. ¶ Ad quartum ex d. l. ubi adhuc Ref. textum legit, quod multo ante edicimus fuit, ut supra no rati superlati per textum in d. l. a fiduciis, iuxta quoniam cum iam priuilegium praetationis habeat mulier non solum contra fiscum, sed etiam contra primam mortuorum creditorem posteriorum. ¶ Ad vixit in d. l. latus. in. quicquid pig. & l. 2. C. de primi. l. 2. Ref. procedere in causa principali, in cuius saepe pluraliter specialiter statuta sunt, sive ex ea ratione exercitii robur ac resuine non re publice. Iuris dependeat, & sic pro ea obnoxia sunt, sive doctalia, vxoris bona, quae filiorum facultates, tecumque patris heredes non existant, sum tamquam aliqui que filii pro parte, nec uxori pro marito, copulati uirat, docent. Corripias. in. 1. C. codem l. 1. va. o. 1. 6. n. 7. Greg. glo. 7. lib. 2. 5. ti. 13. p. 4. vbi de officio principali eiusq; priuilegii, & ante eos. i. i. i. i. i. d. l. 1. 3. Viges. de remilita lib. 1. cap. 4. 1. ex quibus in openato iuris magis vera videtur Martini sententia, quam contraria Bulgari.

¶ Iure tam Regio Bulgari sententia admissa est, que in iudicando, & consulendo non recte das Regia l. 3. vbi, fuit auct. ead. tit. l. 3. p. 4. quae expressa dispositio est mulierem pro dote anterioribus mariti creditoribus, qui expressa pignora accepterunt non preferentur. Tunc Gregian d. l. 3. gl. 4. Contra. i. vari. c. 7. n. 1. Gome. in l. 10. Tauri. n. 2. 9. Matren. in l. 7. tit. 16. lib. 5. rec. gl. 5. n. 4. Ceua. in prae. q. 19. 7. 1. Donec. d. l. a fiduciis, & l. 1. i. 4. come. 7. vbi Ofua. in. n. 1. 2. 3. Quis. l. Regia. decisio ex ista obseruanda est, si mulier expressam accipiat hypothecam, non adhuc non erit preferenda anterioribus expressis. Omisla enim opinione. An geli in Auth. de equalita. dotis s. his consequens colla. 7. Areti. in l. 1. n. 7. vers. 1. de bes. seire. ff. solu. matr. existimatim mulierem, in hoc casu preferendum expressis anterioribus sumpto argumento de tacto ad expressum. Verius est non nisi tacitum anterioribus muliere preferenda, & hoc ratione tacite hypothesis, que priuilegium praetationis habet, non expressa, que ex partium conventione descendit, in ceteris iuris communis regulis supposta est, docet Salic. in d. l. a fiduciis n. 3. Corra. in. l. qui liberos nu. 1. 7. ff. de riu. nup. Co. ua. vbi proxime Gome. in d. l. 10. Tau. n. 40. Sed an quemadmodum mulier preferetur reliquis mariti creditoribus tacitus ex. decisi. d. l. Regie preferatur etiam fisco, utilissima quae fictionis est. Inqua breuitate dicendum est, quod attenta decisi. d. l. a fiduciis secundum aquam mulier, & fiscus non erat aequalis, sed maiori priuilegio munera erat mulier; superferetur anteriorib; priuilegiariis hypothecariis, vt in d. l. a fiduciis dubium estquin etiam fisco esset preferenda docet gl. ver. peruenit, iud. l. 1. C. de priu. fisci

C. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1.

Iason, & alij relati à Negulan. 2. membro. p. num. 16.

¶ Verum cum attenta decisione. d. l. 3. p. iure communis sorrecto fiscus non minus quam mulier anterioribus tacitis creditori bus preferatur; parque iam sit & fisci & mulieris causa, sicut erat tempore. l. 1. C. de priu. fisci, & inter pariter priuilegiatos, nullis priuilegio suo gaudeat. Verum in d. l. fin. ff. de mino, redactur causa ad terminos iuris communis, & sic quaestio inter fiscum & mulierem ex tempore decidenda erit, docent Grego. in. d. l. 3. glo. 1. Matrenas. supra, num. 15. ¶ si vero mulieris & fisci instru mentum, vbi debitum continetur, eodem die fuerit confectum, & constare non posse de prioritate horae causa doris erit, prior praeiumenta, argumento textus in l. 1. ff. folio lato. matt. l. in ambiguis. 7. ff. de iure dori. textus celebris in. l. cum in 32. 5. si in ea opinione ibi sublata enim falsa opinione, reliquitur pietatis causa, ff. de con. inde, iuncto eo quod causa pia, ve est causa doris, semper presumitur anterior, docent Romatus in Auch. similiter speciali. 3. C. ad l. falc. Al. cia. regala 3. presu. 4. Couart. i. vari. c. 16. n. 6. plures relata Tiraquel. de priuileg. p. e. priu. 35.

¶ Ex superiori resolutione & ex equiparatione fisci & mulieris, colligitur, quod que admodum fiscus, in rebus post obligationem cum eo initiatum est, reliquis debitoribus creditoribus preferetur. l. si in eis 18. ff. de iure fisci & dicimus infra a n. 7. 1. 6. & mulier, cum fiscus & mulier in pignore pari possum, docent. Xip. impraventi n. 29. Baldus in. l. 1. q. 7. vbi Crototus nu. 72. ff. solu. matr. Nouelus de doli 10. p. num. 36. Negu. de pigno. 4. men. 1. p. nu. 100. Grego. in. d. l. 3. p. 5. 10. 4. versi. item limita. ¶ virum autem, tacita hypothecam, que mulieri recuperanda dore competit, curat ei, a tempore, quod dicitur marito promissa, an vero a tempore doris tradita, disputant Barci. in d. l. A fiduciis nu. 5. vbi Salic. q. 1. Socinus cons. 2. 9. lib. 1. Note. vbi supra 8. p. priuileg. 13. Tu vero cum eidem, dic. a tempore contracta obligatio & doris promise, mulierem pre ferendam, per textum in l. 1. ff. qui potiores, l. i. constante 19. C. de donatio ante nup. Cuiaciens l. 8. quae. Papinia. in d. l. 1. op. 4. num. 1. 4. Vande de priu. credic. c. 4. colu. 4. versi. quippe non sufficit, Cona. i. var. c. 7. nu. 2. & alij quos referunt Gutierrez de luta-

mento confir. i. p. c. 1. 5. & hac de actione que mulieri soluto matrimonio, pro recuperanda dore competit.

¶ Cui proxima est, quae competit fiscus ad eō sequendum id, quod sibi debetur, fiscus enim inter alia priuilegia quae congerunt Paulus in l. si in eum. 3. C. de priuileg. fisci. Oliuanus in integro tractatu, de iure fisci, Peregrinus in eodem per torum. Duas regulas. 37. Couart. i. vari. c. 16. Parma in trac. de fisco & eius priuileg. late. Pettus Grego. lib. 3. c. 2. cu. sequentibus, Donelus lib. 5. c. 24. & lib. 1. 3. cap. 3. illud precipuum habet, per quod ei, in bonis debitoris, tacita hypotheca indulgetur. l. Aufertur 4. 6. §. lib. usit. de iure fisci. l. C. in quibus causis pig. docent Dueñas. Couart. & reliqui vbi supra, quae hypotheca, & si supposita sit regula anterioritatis l. si pignus. 8. ff. qui potiores, id tam procedit in bonis quae fisci ante obligationem fisci, & in acquisitis vero post obligationem, cum fisco initiam cum in eis fiscus causam preferendam, anterioribus preferatur, textus celebris in l. si in qui 2. ff. de iure fisci per quem textum iuris regulam, qui prior est tempore potior est iure, limitarunt post ordinarios ibi Kipachen. 29. Couart. qui plures referunt i. var. 1. 6. n. 2. Grego. glo. 3. in d. l. 3. 3. n. 1. 3. p. 5. Cuia. 10. obser. c. 22. Barbo. in l. 1. 2. p. 1. 7. ff. solu. matr.

¶ Sed huic resolutioni obstat difficilia textus in l. 1. 1. ff. qui potiores, vbi Scenola in rebus postea acquistis, fiscum preferendum non esse aperte demonstrat. Quae difficultas grauiissima vbia est iuris professoribus, ut constat ex traditis ab antiquioribus indistis iuribus Fornerio 2. select. c. 4. Cona. 4. comen. c. 17. nu. 8. Gribaldo in l. non puto si de iure fisci Donelo tract. de pig. c. 1. Accur. tam in d. l. si in 1. solu. sit hincam praeferri, in rebus postea quae fisci, praeferendum si anterior creditor sit persona priuilegiata, qualis erat pupilla in d. l. fin. que cum dupliciti priuilegio sit munita anterioritas, vt ibi & praeferendum est priuilegium praetationis, non nisi ex tempore propter pignus pupillam habere, nam priuilegio de quo in d. l. 4. §. 1. d. taxat vrebatur inter personales creditores, non inter hypothecarios, qualis est fiscus. Vnde de omisla hac solutione & 3. eiusdem Accur. si vbi sup. vbi ait, bie fisco contraxis an. sequam mecum, que attenta omni prorsus dubitandi ratione Vidiani responsum in d. l. si in cuius careret, quod affirmandum non est.

¶ Magis arideret 2. eiusdem Accur. sola-

ff. folia.

C. 2. 10.

tio ibi, quam ut explicemus sciendū est fiduciam contrahentem cum Tilio, qui alios creditores habebat, preferri in rebus Tilio quae suis post eiusdem fisci obligationem d. si is cui. Ratio cuius ex eo dimanat, nam cum a lege eius hypotheca inducatur, & lex velociter operetur i. s. confit. vbi Doctores de compensatione, respectu fisci, illa conditione, quæ in obligatione debitoris reperitur, per quam res suas presentes, & futuras obligantur, prius purificatur per operationem intellectus, & potest implera respectu priuatis, non retrotrahitur in præiudicium fisci.

† Neque contrarium colligitur ex Scuola responsio, id. fin. s. qui potiores, que procedit non in re quæstis post obligationem fisci, sed post priorem obligationem pupillæ & antequam fisco debitor obligaretur, in qua esti fiscus, preferendum videbatur tantum antiquior, creditor respectu nouationis à Sei ibi facie: tamen cum antiqua obligatio, repetitis pignoribus nouata fuerit, & repetitio pignorum intelligatur cum prerogativa anterioritatis l. creditor 3. fl. qui potiores eleganter Scuola, non obstante nouatione in rebus ante obligationem fisci quæstis, pupillam preferendam esse respondit, significans, in rebus postea quæstis, fiscum præuentem causam pignoris potuisse esse, ut in d. l. si in cui.

† Neque huc verissimæ interpretationi aduerterunt illius textus verba ibi, donec uniuersum debitum consequatur, non refertur ad finitum, non ad acquisitionem rerum, sed ad prelationem pupillæ, vt sensus sit, in omnibus rebus quas debitor acquisuit antequam fisco obligaretur pupillam potiorem, donec uniuersum debitum consequatur, quia fatus non est partem debiti pupillam recipere, ut à prelatione iure excludatur, argumento l. qui pignori, 19. fl. de pigno. l. quindiu. 6. C. de distra. pig. conseruentur Falgo in d. fin. n. 3. vbi. Odofre, in fine Cuius. 10. obser. ca. 22. & hæc est vera horum iurium elucidatio.

† Ex qua fisci priuilegium, de quo in d. si is qui deprehenditur, quod inter duos priuatos non obseruantur sed in re postea a debito quæstis prior creditor admittendus erit, quam sententiam etiam in terminis iuris communis magis probant Bart. in d. l. si is qui inu. 2. Paulus in l. in operis n. 7. fl. locati Ripa in hac l. priuilegia ampliatio. 9. nu. 26. Gregorius Lopez, qui dicit magis communis glo. 1. in l. 2. 7. tit. 3. p. 5. Donelus de pigno. c. 12. col. 2. vbi textum difficultem, in l. idemque 7. 6. si tibi fl. qui potiores, ait procedere quando duobus simul vni generaliter, & specialiter alteri, quis rem futuram obligauit.

† Supradicta procedunt attenta iuris communis dispositione hodie vero varijs doctrina opinionibus omisissis comprobata est sententia glo. 2. in d. eos, verbo competunt versus ex ipsa ramen multerem, & fiscum, quæ docet fiscum, sicut & mulierem anterioribus hypothecariis tacitus praeferril. 29. fin. l. 33. tit. 1. 3. p. 5. vbi Greg. verbo obligato anni aduersit, docent Barbola in l. 1. 6. p. nu. 9. ff. soluto. mari Garicrez 3. præf. q. 99. Matien in l. 7. tit. 16. fl. 5. recop.

81 † Quod priuilegium tacite hypothecæ cu predicta prioritate fisco competit, in obligationibus, que ex contractu proueniunt. In his autem que ex delicto dimanant, virum idem procedit, controvertit, ut est ob varietatem opinonium, quæ in hac re reperiuntur ut colliges ex glo. verbo, hypothecæ, in l. rescriptum 10. fl. de pactis, & verbo pignoris, in lauffer 40. fl. de iure fisci. & scholio 1. in l. vniuers. C. penit. fiscaliibus credi. præ. lib. 10. Verum ego cum videam fiscum non posse dici creditorem eius, qui deliquerit, antequam de crimine cognoscatur, & super eo pronuntietur, ex iudiciorum 20. fl. de accusa. l. etius qui delatorum 29. fl. de iure fisci, l. 2. tit. 16. li. 3. l. 1. cl. 25. li. 8. c. op. nullæ hypothecæ aut ius prelationis fiscum habere constitutæ, lata vero sententia habebit fiscus hypothecam cum prelatione, docent Paulus Baldus, & laton, in d. rescriptum Bart. ind. l. auferunt s. fin. fl. de iure fisci. Negulan. de pigno. 4. men. 1. p. nu. 11. 5. Gregorius glo. 6. in l. 2. tit. 1. p. 6.

† Que hypothecæ, & prelatione habebit locum inter creditores eiusdem tituli cu fisco, veluti si propter homicidium, vel quodlibet aliud delictum, aliqua quantitas debeat, notat Gregorius vbi supra, inter reliquos vero minime cum nulli bona ad fiscum pertinere possint, nisi que creditoriibus superfutura sunt, omniumque penarum fiscum petitioem, creditoriibus postponit, prudentiam authoritas proberet. non possunt l. 1. in summa 17. l. quod placuit 37. fl. de iure fisci l. 1. vni. C. penit. fiscali lib. 10. vbi Platea & Lucas de Pena, docent Bart. & Baldus in l. rescriptum fl. de pactis Auct. de execu. man. l. p. c. 18. n. 1. Azeu. in d. l. 4. recop. fl. nu. 1.

82 † Limita supradicta, in duabus casibus. Primum est, quando delictum commisum est circa administrationem rerum fiscaliuum, nam tunc etiam ante sententiam iudicis condicatoriam, delinquentis bona scire fisco obligata iudicantur. Secundus quando delictum est ex ijs, in quibus pena ipso iure infligitur, ut in criminis literis, & lege maleficiis, vbi iudex per sententiam penam de novio, non interrogat, sed potius quam delinquens

tempore

tempore perpetratæ sceleris incurrit, detecta & declarat commissum, ut notarunt. Doctores per iura ibi, in l. quisquis C. ad l. Iul. Mai. c. cu secundum leges de haereti, in 6. Grego, per tex. ibi in l. 4. tit. 2. p. 7. glo. 3. Villadiego in prax. iudi. ca. 6. s. 1. nu. 2. 1. 8. hex de priuilegio fisci.

† Connumeratur etiam inter hypothecarios creditores is, qui in restituitionem aliquius adficij mutuari pecuniam ministravit. In cuius rei expeditio mirum est, quam obscuræ antiquiores iuris interpretes processerunt, & quantum recentiores a vero dendendi munere aberrauerint. Ego vero vt solidita claritate procedam, aduerto S. C. temporibus Diui Marci celebrato, cautum fuisse, ut priuilegium exigendi cum hypothecæ in eadem re restituuta haberet is, qui pecuniam ob restituitionem adficiorum credidit, qui ve redemptori, domino mandante, subministraverit cuius S. C. mentio habeatur, in l. si ventri 8. §. Diuis Marcus supra hoc tit. in l. 1. fl. in quibus causis pignus l. creditor 15. fl. de reb' cre. l. 1. fl. decessio, bono ex quibus constat priuilegium hoc ei tam concordum fuisse, qui ad prædictam causam mutuauit, non vero ei, qui in restituitione aut confusatiori pecuniam credidit, cu majoris restituitionis, quam refectionis causas ex iuris consuetudine. Cuius docet 10. responso, Papin. in d. l. 1. fl. inqui. cau. pig. Duarenus in l. 1. 5. fl. quis adficium fl. de noui op. nuntiis.

† Neque contrarium colligitur ex l. interdam 5. cum l. sequenti fl. qui potiores, vbi generaliter statutum est eos omnes esse potiores, qui ad rem aliquam reficiandam pecuniam credidunt: nam id intelligentum est, si ex res illis pignori fuerit obligata, agitur enim ibi de quibus creditoriibus, quiibus eadē res pignori obligata fuit, & supposita pignoris vel hypothecæ conventione VI pia, aut causam illius, qui in confusatiori rei mutauit preferendam. Prosequitur Cuiarius vbi supra. Donelus, l. 1. licet 7. num. 1. C. qui potiores, præferunt igitur in adficio restituio, non in alijs bonis debitoris, unde extinta re refecta, & ius hypothecæ extinguitur quasi deficiente subiecto in quo versatur argumentum, l. sequenti fl. in principio fl. quibus mod. hypothecæ solvi. aduertit. Accur. verbo datut in d. l. 1. fl. deceffio, bono. Negulan. supra num. 1. 3. fl. tunc priuilegium prelationis tantum habebit locum inter creditores personales d. l. creditor fl. si cer. peta. d. l. 1. deceffio, bono. cum similibus. Paulus, & Iasi. in d. l. creditor.

† Justinianus vero in Aucten. de Equalitate. dotis §. his consequens collatio. 7. generaliter eis, qui mutuarunt in reparacione adficij, namis ve refectione priuilegiū cōcessit,

staruens, vi pro pecunijs quibus adficij cōseruantur est alijs creditoribus præferantur comprobat. 1. 6. vers. 6. ann. de cōsilio 1. 8. tit. 1. 3. p. 5. illustrante ultra Ripam & ordinarios in dictis iuribus Vade. de pri. cre. c. 8. Negu. 2. men. 5. p. x. n. 15. Cuius. 1. vari. c. 7. nu. 1. Molide Hispa. primog. l. 1. c. 0. 1. Gut 3. præ. q. 38. Casti. 3. contra. c. 2. cuius hypothecæ & priuilegiū ratio, non ex alio quam ex Vlpiano petenda est in l. huius fl. qui potiores, transcripsit. d. l. 1. 8. p. ibi porche con loj diaeros que el dia fue guardada la cosa que se pudiera perder, vbi Greg. Donelus in d. l. licez Baldus de pigno. c. 7. Negulan. sup. † Est autem necessarium, ut hoc beneficium competat; ut pecunia sit pro reparacione adficij mutuata, & quod in eam causam expensa sit, & quod res refexa extet, & quod mutuum non excedat quantitatatem, que fuit necessaria pro adficij reparatione. Et an id quoque sit intelligentum in adficio rusticò disputat Neg. supra Quid vero dicendum sit quando pecunia data est ad emptionem domus prædiij, vel aliquæ officij decurionatus; alterius ve rei disputat clasicj, in l. quāmuis 17. C. de pigno. & in d. l. licet. 7. C. qui portio. Negu. 2. men. 5. p. nu. 3. & 4. mem. 2. p. n. 16. Gutier. 3. præ. q. 98. Cuius. 1. var. c. 7. Castillo 3. contra. c. 3. Rodriguez de annua red. lib. 21. q. 20. Cevallo præf. q. 7. 44.

† Habent etiam pupillus, & minor priuilegium, & hypothecam in bonis tutoris, & curatoris, si pto tutore aut curte administratio debitoris exitenter l. dabimus 4. §. quis cum tutor sup. hoc tit. l. pro officio 10. C. de administr. tuto. l. vni. §. & vt plenius C. de rei vxo. actio. l. fin. §. & inuentario. C. de cura, sufl. regia. l. 3. tit. 13. p. 5. l. 21. ti. 16. p. 6. quod priuilegium fautor pupillorum extorxit, veteres enim exire curarunt, ne tutores in alijs quam, par eset vim bona pupilli congerent, ut iusta, notat in l. qui fundum 7. §. l. tuto. si pro empore, & Cicero in Topicis, & p. Q. Come. vbi inter priuata iudicia summe, astimationis tutelam relata fuisse testatur.

† Eaque de causa tute, qui contraria quām postulauerit fides pupilli res administrare in infamia notarunt l. 1. fl. de ijs, qui notari. in fa. notari Vandæ. de priui. eti. c. 6. vbi cum Baldus, & Mudeo, conatus probare priuilegium tacite hypothecæ ab Imperatore relati in d. l. pro officio etiam iure pande, recepit. fuisse ex l. fin. fl. in quibus cau. pig. tacite, in quo amplius deliberandum erit. Huius priuilegij causam exornant Cuma, & Ripa in d. §. quis cum tutor Cuius. 4. come. 16. nu. 4. Gutier. tract. de Tute lis 2. p. c. 10. E. cobarde ratio. 3. Negu. de pig. 4. men. 2. p. n. 6. Basca de deci. tuto. c. 2. n. 150.

Ad I. Priuilegia 16. ff.

- 22 † Qui animaduertunt, priuilegium hoc minoribus competere non à tempore male ad ministratiois vñ nonnulli voluerunt, sed à tempore quo quis tutor vel curator esse incipit docet glo. verbo obligato, in d. pro officio d. Regia, l. 2, ibi de se del dia, que comengaron a var el oficio de la guarda, vbi Grego. glo. 5, animaduertit.
- 90 † Qui glo. 6, in l. 2, eodem tit. 13, p. 5, docet idem priuilegium prælationis, & tacite hypothæcæ competere filio, in bonis patris pro malo, & fraudulenta ad ministratiois bonorum aduentiorum, quorū vñ sfructus patri acqüitur, quorumque legitima admistratio patri deftert nota glo. verbo, nō autem, & verbo patria potestas per iura, ibi, in l. cum oportet §. non autem & §. fin. vbi Bart. & Bal. C. de bo. q̄ libe. Cinus in d. cum oportet in princ. n. 2. Coua. 1. va. c. 8. n. 5. Gutier. sup. n. 15. Pine. in l. 1. 2. p. n. 3. C. de bo. mater. Ex æquiparatione pupilli, & ailiarum causarum solent doctores de alijs hypothæcæ tractare, sed ne longiora commenaria haec hant, reuter scendum est: ex æquiparatione minoris, & Reipublicæ in bonis sui administratoris reipublicæ compere hypothæcam, pro malo administratione, nota si sup. n. 3.
- 91 † Præterea ex æquiparatione minoris & Ecclesiæ c. i. c. auditis de in ter. esti. & ex argumento deducto de matrimonio carnali ad spirituale c. inter. de trans. episco. quemadmodum minor & mulier habent priuilegii, ille pro debito tutela, haec pro recuperando tuta & ecclesiæ in bonis sui administratoris, lalon l. 5, item Seruiana n. 76, instit. de actio. Scobar de ratio. c. 39. Negu. 4. men. 2. p. n. 120. Vnde cum argumentum valeat de ecclesia ad piam causam. Euerar. argum. de ecclæ. ad piam caus. idem quoque in administratori hospitalis dicendum affirmant Scobar vbi su. n. 14. Negu. 123. Mena 1. var. q. 6. art. 5. n. 21. Fianis de pigo. 4. memb. 2. p. n. 120. Greg. glo. 4. vers. bona etiæ prelati in l. 23. tit. 13. p. 5.
- 92 † Princeps etiam in bonis eorum, qui censentur hypothæcam habet l. 1. C. ii prop. publ. peatis. l. 1. C. in quibus cau. pig. 25. tit. 13. p. 5. vbi Grego. glo. 3. id in quocumque tributo collecto aut contributione intelligendu fore docet. † Quid in decimis illi dicenda est. p. n. 12. ex quibus præstantur tacite sunt obligatae ecclesiæ, quibus soli debent sumpto argumento de tributo ad decimam Euerar. in eodem loco, firmant Felicia de censi. li. 3. p. n. 4. Barbo in l. Titia n. 41. ff. foli. 11. Mena sup. clat. 3. n. 22. Negu. vbi supra n. 126.
- 93 † Et in pensionio qui in fructibus præbendæ aut beneficij, cui penitus imposta est, pro
- 94
- 95
- cuius exactione quibuscumque creditoribus preferatur, doceat & prosequatur Gutie. 2. p. 5. q. 4. Garcia de Benefi. 1. p. 6. 4. n. 136. Gigas de pensionibus q. 39. n. 4. Surdus de alimen. cit. 8. priu. 5. Gonçalez regu. 8. cancellaglo. 5. n. 46.
- 96 † Dominus etiam pro pensione fundi rurie habet tacitam hypothæcam cum priuilegio in fructibus, qui ex fundo colliguntur, l. in predijs. ff. in quicauig. l. quamvis. C. eodem l. s. in lege 27. s. si colonus l. qui fidei iusserit 5. l. cu plures 6. 3. 5. Messiem si locari l. 16. tit. 13. p. 5, doceat Negu. 4. men. 5. p. n. 147. Meno. de adipil. reme. 3. *
- 97 † Dixi dominum fundi habere hypothæcam cum priuilegio prioritatis pro pensione in fructibus fundi, nam & si ingens & vexata quæstio sit, an domino talis prærogativa competat, per quam anterioribus creditoribus præferatur, ut cōstat ex congregatis Amorla, & ab eo relati, in emplo. tit. de loca. q. 3. qui domino fundi prælationem denegant, nouam pragmatica edita anno 1594. A Potentissimo Rege nostro Philippo II. statutu est, ut omnibus creditoribus dominus fundi præferatur, ut constat ex eius verbis ibi, que en los frutos de las tierra se han preferidos los Señores dellas por sus rentas a todos los otros acreedores de quaquiera calidad que sean, docet Collantes in commentariis eiusdem prag. 5. Domini quoque prædi. urbani: in rebus inuestis, & illatis ius tacita hypothæca pro pensione eiusdem fundi habet l. ita quia 4. ff. de pac. l. co. iure 4. 6. & 7. & feroper. ff. in qui cau. pig. 1. certi iuris C. de loca. 5. ita Seruiana insti. de actio. l. 5. tit. 8. p. 5. l. fi. 17. l. 3. fori, & ad inter esse damnis, & deteriorationis ad inquilino facta extendit l. C. ita. 4. ff. in qui cau. pig. 2. ad prædia vñique terrarum posta luctua, in l. fin. C. eodem. Olim enim ticta hæc pignoris obligatio, nō nisi Roma, & mox Constantinopoli, recepta fuit, quod magna ibi turba exteriorum, & pauperum in quolinorum esset, qui in alieno conducebant habitabat, nota Cona. 4. com. c. 7. Baldus. de pig. c. 6. Cuius in d. item quia, & in com. ad d. fin. Done. de pig. c. 4. Forca. dialo. 1. 7. late Carrro. in tract. de loca. 5. p. tit. de inue. q. 20.
- 98 † Legatarijam pro consequenda reлага ratione hypothæcam habent l. 1. C. communia de lega. §. 1. ver. nostra autem instit. eodem quia tunc eiis competit cum omne as alienum de functione deductum est. creditoribus & vbi gl. verbo, potuit l. de separatio late Negu. 4. me. 2. p. n. 15. 8. Verum autem prædicta hypothæca in eadem re, an in reliquis testatoris locis constitutis disperant in. 7. Mudelega. 1. Cro. tuis n. 8. Ripo. 69. Almon. 217. Bart. 13. & in l. fin. 16. C. de sacro ecclæ. Negu. sup. Baldus. & ordinari in d. §. 1.

- 100 1. In his igitur creditoribus hypothecariis, si sit Regula, vt si ad boni communis debitoris vñerari, non ex causa eius erit, & si tunc led ponens qui priuilegiorum pignora accipit, reliqui præferatur. l. qui balneum 9. in qui portiores l. in fundum 4. diuensis 8. C. eodem. 27. tit. 1. p. 5. Bart. & Paulus indicatis iuribus k. p. in hac priuilegia n. 3. Negu. 4. men. 5. p. n. 1. Docto in d. l. si fundum & in d. diversis & in sa. de pig. 5. 12. Baldus. in tra. 10. Gran. d. 1. 7.
- 101 Quod procedi, siue hypothæca specialis, si ue generalis sit, aquale iuri in generali, ac in speciali creditorum cœsibus, si qui portiores l. generali 6. C. eodem & si qui generalem anteriori habet præferatur posteriori speciali libenter, siue procedit quædam primi editor solam generali accepit.
- 102 Secundum generalem, & specialiem, nam si bona g. 5. siue sint specialiter posteriori creditorum cœsibus, tunc si, que ex generali remanent, ha. priori sufficiunt, ex benignitate, & ex quibus creditoris in reliquis specialiter ei obligatio præferatur, elegans, & singularis textu) l. 2. C. de pigo. vbi Bart. Baldus & Salice. 1. 7. select. c. 5. Mol. 4. de primog. c. 7. n. 1. Cona. 3. var. c. 18. vbi latissime plures casus congerit, in quibus amplianda vel limitata est, d. l. 1.
- 103 Ampliatur 2. sup. d. regula, siue tacita siue ex sua hypothæca humana & si tammodo induces in se differant, ut notum est, veraque ratio in effectu in effectu æquals est. l. 1. cum quid 3. ff. de re. 4. red. & sic in cōsilio si prior fuerit tempore illi, qui tacita hypothæcam habet, posteriori expressam habet, posteriori ex colligatur ex l. si pignori. ff. qui portio. l. 1. C. rem alie. Geren. iunctas. pro officio. C. de adm. iusti. l. 1. C. de priu. scilicet pign. n. 5. Negu. 4. men. 5. p. n. 10. am. 4. 3. ampliatur casu, quo res duo bus sit obligata priori sub conditione secundum puram, nam existente conditione prior poterit erit, qui balneum 9. ver. amplius. 1. p. 1. 5. vers. videamus ff. qui portio. l. 32. t. 1. 3. p. 5. etenim cum existentia conditionis, ad te p. 5. celebrari contractus retrotransatur. l. l. 11. l. 78. ff. de ver. obil. prioris obligatio, per inde haberet, & si pura contracta fuisset, l. necessaria 3. veri, quod si pendere est, deperi. & cometi. ven. & sic secundo præfetur Kip. sup. n. 17. Cona. 4. com. c. 17. n. 3.
- 104 Ex quo subtiliter notabit, quod si in cōsilio & emptioni tempore, quo impletur conditio, alter gabellarius fuerit, non ei sed priori qui erat tempore celebrati contractus. Gabella soluenda est, nota Gi. òda de Gabello. p. n. 4. Lafarte de decima vend. c. 5. n. 8. quod limitabis in conditione porestatua venditoris, ex regulâ. Titius 4. ff. quæ ref. pig. obli.
- 105 2. p. 6. 6. pro cedentiam si in traditione pignoris secundus creditorum primum creditore, præueniat, nam licet alias in contractu emptionis, celebrato, inter plures, quibus eadem res diversa reponitur, vendita est, præferatur ille, cui prius traditio facta est, quod est 15. C. de re. 1. 5. tit. 5. p. 5. Ans. Gab. com. op. tit. de emptione. conc. 2. in pignore vero, quia solo eo sensu contrahitur, & onus realis in eadem re cōstituitur, l. 1. de pign. actio. aliter obseruantur, nā si postea secundo res tradatur, cu ipsa causa in eum transferitur, l. si prior 13. 6. ff. qui

24
 quod potio. Bart. Paulus, &c. alii plures relat. 1.
 Cito ne. 1. col. 3. n. 20. ¶ 7. procedit, etia si pri-
 mius veniat ex causa lucratius, ecclusex one-
 rota, n. 2. i. vterque hypothecā baser primū
 secundo preferetur rex que ignorantiae, qui
 contraria tuerit in l. 2. O. qui potest. 3. C. ve-
 na p. lega. Nec quod incorrari alleg. Quod
 de iur. confit. 3. p. 15. n. 19. ob lat. procedit
 quippe easo, quo donator aduersus donata-
 riū privalégio vratur de in l. 2. diuīs 29.
 si de re iur. quo etiam casu posteriores mari-
 trii creditoris mulieri preferuntur, propter si-
 milē privalégii quod marito cōpetit, ne ab
 vxore ultra quod facere potest conuenienter
 munitum 3. si solu. mariti. ¶ Vnde cū reliqui
 creditoris possint debitōrē in solidū cōme-
 nitre, nō vero mulier, vel donatariorū quia
 posteriores, fed quibus inueniuntur preferuntur
 ut alias docet L.C. in l. 3. ff. qui potiores, ex
 quibus ampliata supradicta regula remaneat.
 Ceterum limitatur in fisco, ut notissimū la-
 te sup. n. 7. ¶ Limitatur etiam in casu, qui
 concidit, solet occurse, vt procedat quādo
 inter versusque creditoris hypotheca pro-
 batur per testes, vel per scripturam publicam
 vel priuatam. Secus vero est, quando ex hypo-
 theca prioris constat per scripturam priuatā
 posterioris vero per publicam, nam rūc ad
 euitandas fraudes, que facile inscriptura, pri-
 uata in preludium anterioris fieri possum,
 secundus priori preferitur. 1. 1. C. qui potest.
 sicut 3. p. 1. Ripa h. a. Cou. in praece. 22. n. 5
 Barb. in d. 1. 1. p. 6. ¶ Sublimit. 1. si prio-
 ris hypothecā p. duos testes probetur cum
 hypotheca, non minus per testes, quam per
 instrumenta proberetur. 1. 3. C. de fide, inst.
 Nec tunc obstat d. 1. 1. 3. p. ibi ante-
 se des refugit, quia sunt intelligende quando
 testes non deponunt de hypotheca, & scriptu-
 ra tenore, sed tantum coram eis facta fuisse;
 Anch. 1. quād. 10. n. 4. Grēg. ind. 1. 3. gl. 3.
 Iosephus Lud. dec. 1. n. 13. ¶ Sublimit. 1. quād
 2. se undus creditor, prioris priuatam scrip-
 turam recognoscit, nā cū tunc cesset fraus,
 prior potior erit teste Couar. sup. acque con-
 trarium sit. Accurā dicit. 1. quia referendus
 est ad recognitionem debitoris teste Baldo.
 ibi n. 6. Ang. au. 1. 1. 1. Sublimit. 3. ca-
 quisca scriptura priuata anterioris credi-
 toris, inter omnes testium subscriptione notata,
 dicitur. 1. 1. 1. in fid. 3. 1. p. vides, p. 10.
 ratione: tunc cū testes in scilicet fuerint, nō
 fassim, & similē cum eis debitor scriptu-
 ram subscripterit, & postea omnes in iudicio
 subscriptiones suas recognouerint: primus
 creditor, qui potest habeat scripturam, habet fe-
 cundo preferendum erit, prosequuntur Cou.
 & Nego. sup. 1. 1. 1. in praxi 4. p. 1. cōm. c. 1. n.
 3. ex quibus regula inter hypothecarios ere
 discessit tradita exornata remaneat, cōstatque

quād satistacendum sit diff. sup. n. 11. cō-
 tra Paulum, hic populi ex l. si fundum 4.
 C. qui potiores, qui ceteri priorē in cōtempore
 posteriorē in iure cū libere p. protendit, qui ipse
 in hypothecā creditoribus, nō verō pri-
 uilegiatis personaliis, aut chirographatiis
 de quibus Paulini cōluntur q. n. 2. 3. para.
 TADQVARTAM Et rīma deueniendo, ve-
 ad proximū sup. dicitur in rediūs, & vt in
 materia, nā qui p. mōto de fatigantur, cō-
 siderante, & sine molesta p. cedas, et in ma-
 teria car. veneris, vnde rīmū suū creditōrum
 trahatur, & in qua varia ex cōditōrib. de qui
 bus in cōtione frēgimus idēpērū cōfessiōnē
 cōtū cōstituitur. In prima cōfessiōne, cōtū omnes
 qui in bonis debitōris luxu p. cōfessiōnē habē-
 nt, id expressū mōto tem. 1. ann. 10. reg.
 est, vt exaudiāt sup. n. 10. i. l. cōd. cōfessiōnē
 p. cōfessiōnē, de quibus vīq. a. n. 1. In se-
 cunda, cōnquerabas eos, qui p. tū habēt
 quos creditoris p. cōfessiōnēs ap. dāmōs,
 de quibus sup. n. 11. In tertia dēmō cōfessiō-
 cōtū chirographatiis, hoc est eos, i. p. cōfessiō-
 nē tāto actionē nūtūrū, de quibus 1. n. 19.
 Rursus obserua quod si inter creditorēs fue-
 rit aliquis, qui rem propriā vindicat, ut rē
 que extat ex causa / depositi / perle / cōmū
 cōncursus non detur nisi inter creditorēs,
 qui ad bona communis debitoria veniūt, si
 non. 6. vīs pretor. D. de bonis author. re-
 iud. & inter hos non cōnsume rētur, q. tē
 suū p. cōfessiōne petit, primo loco erit res sua ei resti-
 g. da. & inventri. 8. & in bonis vīs. si tamen s. i.
 hoc t. His sup. p. cōfessiōne inter creditorēs p. cōfessiōnē
 ex causa illius, q. tē in tunus debitoris aliqui
 cōpendiū fūta nota sup. n. 19. Cui non erit
 familiis primipilaris causa iuxta nota sup. n.
 15. Post que, cōfessiōne inter creditorēs hypothecari
 in quibus obseruabas regula tradit. sup. n. 100
 es nūtūrū, vt qui prior fuerit cōtempore p. cōfessiōnē
 in iure. Excepitur ab hac reg. mulier, quād
 cōmuniū omib. preferatur, & cōfessiōne
 ex tradit. sup. n. 1. iure vero Regio tacitū
 tū, vide sup. n. 6. Excepitur fūcus, qui etiā
 cōfessiōne preferatur in reb. post eius obligatiōne
 ad debitorē acquisitiōis, vide sup. n. 80. Excep-
 iūt etiam 1. reg. reliqui, qui ius p. cōfessiōnēs
 habent, vt colligas extraditus sup. n. 34. 35. &
 36. inter reliquos vero, quibus nulla p. cōfessiō-
 nē eo causa est regula itādū erit. Post hypo-
 thecas sequuntur primipilaris, inter quos no-
 nā in tempore, sed ex causa erit privalégia et
 amada, obseruadis regula cōfessiōne sup. tra-
 dit. n. 36. Tad em in nouissimō loco chiro-
 graphatiis erunt repōdi, qui in tributū ad
 mittebāt iuxta reg. traditam sup. n. 39. Ex qui
 bus quis non videt quā facile possit in nos-
 tra materia sententia ordinari. Cedit, o ve-
 niamin Dei gloriā, Beateq. Virginis, abq. gla-
 be originalis magie Concepit. Amen.